

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 256 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 7. KOLOVOZA

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

IZ ZEMLJE I SVIJETA
HO SI MIN STIGAO U JUGOSLAVIJU

Predsjednik Demokratske Republike Vietnam doputovao je avionom iz Budimpešte u Beograd, u petodnevni prijateljski posjet Jugoslaviji.

Uglednog gosta prvi je pozdravio predsjednik Republike Josip Broz Tito. Poslije upoznavanja Ho Ši Mina i članova njegove pratnje sa prisutnim visokim jugoslavenskim državnim i političkim funkcionerima, intoniranja himni i obilaska počasnog bataljona garde, predsjednik DR Vietnam je u društvu s predsjednikom Titom napustio zemunski aerodrom.

Neposredno nakon dolaska u Beograd Ho Ši Min je položio vijenac na grob Neznanoq junaka na Avali.

Na svečanom ručku koji je predsjednik Tito priredio u čast visokog gosta u Saveznom izvršnom vijeću, predsjednik DR Vietnam Ho Ši Min i predsjednik FNRJ Josip Broz Tito izmijenjali su zdravice.

U ZAGREBU JE ODRŽANA PROSLAVA 20-GODIŠNJIČE Komunističke partije Hrvatske. Održana je sjednica CK SK Hrvatske pod predsjedništvom Vladimira Bakarića, predsjednik Tito uputio je pismo Centralnom komitetu Saveza komunista Hrvatske.

POTPREDSEDNICI SIV KARDELJ, RANKOVIĆ, predsjednik Narodne Skupštine NR Srbije Veselelinov i državni potsekretar za narodnu obranu Kreačić vratili su se u Beograd poslije dužeg puta po Sovjetskom Savezu, Finskoj, Švedskoj, Danskoj, Zapadnoj Njemačkoj i Austriji.

NA ZAVRŠETKU PREGOVORA između predstavnika Jugoslavije, Sovjetskog Saveza i DR Njemačke, u Moskvi je potpisan protokol o investicionoj izgradnji u Jugoslaviji.

EKONOMSKO SOCIJALNI SAVJET UJEDINJENIH NACIJA odlučio je na zasjedanju u Ženevi da od Generalne skupštine UN zatraži hitno obrazovanje specijalnog fonda Ujedinjenih nacija za pomoć nerazvijenim zemljama.

EGIPATSKI PREDSEDNIK NASSER održao je u Aleksandriji govor povodom nacionalnog praznika u kome je izjavio da će njegova zemlja i dalje voditi nezavisnu politiku.

BUGARSKI MINISTAR INOZEMNIH POSLOVA Lukanov izrazio je želju svoje vlade za obnavljanjem diplomatskih odnosa između Bugarske i SAD.

ORGAN MAĐARSKO PARTIJE »NEPSABADŠAG« založio se za veće učešće radnika u upravljanju privredom.

TUNISKI PREDSEDNIK BURGIBA izjavio je da bi SAD mogle da pomognu u rješavanju alžirskog problema.

U LONDONU SU NASTAVLJENA KONSULTIRANJA zapadnih delegacija u Potkomitetu UN za razoružanje. Ministri inozemnih poslova Dales, Lojd i Pino održali su sastanak.

ARAPSKA LIGA ZATRAŽILA JE OD ARAPSKIH ZEMALJA da pruže pomoć omanskom narodu u njegovom ustanku. Britanski avioni ponovo su bombardirali mjesta u oblasti pobunjenika.

Prošireni plenum Kotarskog odbora SSRN

Razvoj poljoprivrede na kotaru - predmet svestrane diskusije

Plenumu su prisustvovali i narodni zastupnici dr. Ivan Ribar i Vicko Krstulović

Perspektivni razvoj poljoprivrede na šibenskom kotaru bio je predmet široke rasprave na proširenom plenumu Kotarskog odbora SSRN, koji je održan u ponedjeljak u velikoj dvorani Društvenog doma. Pored članova plenuma, sastanku su prisustvovali i narodni zastupnici dr. Ivan Ribar, Vicko Krstulović, Tođe Čuruvija, Jovo Ugrečić i Petar Čolak, te predstavnici kotara zadrugnog saveza i veći broj poljoprivrednih stručnjaka.

Predsjednik Zadrugnog saveza Milan Bijelić dao je osvrt na perspektivni program razvika poljoprivrede na kotaru, a potom je velik broj diskutanta iznio svoje mišljenje o perspektivnom programu sa kojim su se ranije bili upoznat. Na kraju je zaključeno da komisija, koja je sudjelovala u izradi perspektivnog programa, uzme u razmatranje prijedloge koji su iznijeti na plenumu kao i ona mišljenja, koja su se naknadno pojavila na terenu. Pored toga, odmah će se prići upoznavanju naših ljudi sa programom, razvika poljoprivrede na kotaru i u putem osnovnih organizacija Socijalističkog saveza. Diskusija, koja će se tom prilikom voditi, pridonijet će ispravnoj orijentaciji općina u smislu izrade akcionih programa razvika poljoprivrede za njihovo područje.

Stipe Morić je govorio o velikim mogućnostima razvijanja vinogradstva na šankovačkoj općini. Založio se za izgradnju vinarskog podruma na području te općine, jer smatra da je takve objekte potrebno podizati tamo gdje postoji sirovinaska baza. Svakako je potrebno srediti stanje u postojećim zadrugama, a posebno razviti samoupravljanje u zadrugarstvu, jer će upravo to biti garancija da se unaprijedi poljoprivreda u onoj mjeri kako je u perspektivnom programu zamišljeno Zadrugama je također potrebno osigurati veće kredite.

Izvršenje programa je najkrupniji zadatak, rekao je Roko Frkić. Međutim, za njegovo izvršenje potrebno je osigurati odgovarajuće investicije bez kojih se ne može govoriti o jednoj ozbiljnijoj proizvodnji. Dosadašnje diskusije o unapređenju poljoprivrede vodile su se u jednom užem krugu, dok sada treba sve to šire postaviti. Naime, potrebno je s programom upoznati narod, zainteresirati seljaka i konkretizirati akcije. U tom poslu svakako je najvažnije voditi računa o investicijama, kadrovima i konkretnim akcijama. Smatra da su neophodni moderni podrumi, ali uz to je potrebno stvaranje i skladišnih prostora, pa će se na taj način naš poljoprivrednik privikavati na viši tip podrumarstva.

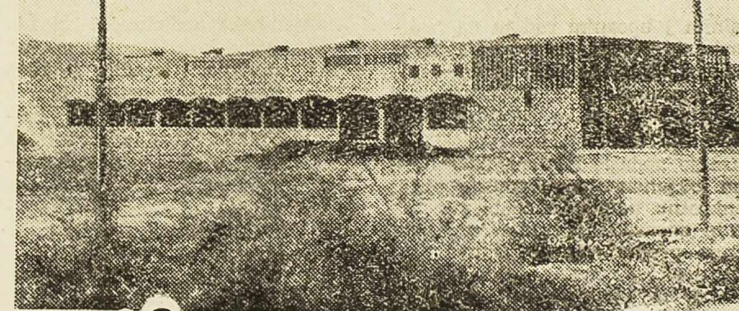
O potrebi melioracije Petrova polja govorio je Slavko Vescić. Kad bi se ti radovi uspješno izvršili, onda bi se prinosi strostručili. Zbog toga predlaže da se u perspektivnom programu predvidi melioracija tog polja. On također smatra da je potrebno organizirati jednu traktorsku stanicu.

Dušan Popović je naglasio, da bujice ugrožavaju najplodnije područje Knina. Zbog toga je neophodno da se osiguraju tehnička sredstva za melioraciju Kninskog i Kosova polja. Narod će pružiti punu podršku toj akciji. Stručnjaci bi trebali da procije koje bi kulture najbolje uspijevale na isušenom zemljištu.

Govoreći o razvoju stočarstva na kotaru Branko Radinović je naglasio, da je potrebno posvetiti mnogo veću pažnju merinizaciji, a isto tako voditi brigu o pašnjacima i napajalištima. On smatra, da je kod podjele površina na šumske i pašnjačke svakako potrebno konsultirati i stočarske stručnjake.

Ivan Babić je izrazio mišljenje, da su poljoprivredne zadruge prvenstveno pozvane da rade na realizaciji programa. Međutim, one to sada ne čine u stanju da učine zbog nesredene situacije, domanjkanja kadra i kredita. Svakako se nameće potreba sređenja naših zadrugnih organizacija. Osim toga, moralo bi se osigurati prihvat poljoprivrednih proizvoda.

Direktor Instituta za južne kulture ing. Andrija Tambača, uz ostalo je naveo da kod provedbe programa treba misliti o onim akcijama koje su važnije i trebalo osigurati stručnu pomoć i investicije. Govoreći o poljoprivrednoj službi on je naglasio, da bi općine u svojim budžetima tre-

Drniš: Vinarija

Sekretari općinskih komiteta raspravljaju

NEDOSTATAKA JOŠ IMA

Na nedavnom sastanku sekretara općinskih komiteta izvršena je analiza izbornih konferencija osnovnih organizacija SK na području kotara. Tom prilikom je konstatirano da su pripreme za te konferencije uglavnom solidno izvršene, što pokazuje dobar odaziv i pismeni izvještaji kod gotovo svih organizacija na kotaru. No uza sve pripreme, ipak je bilo nedostataka, koji su ustvari rezultat još uvijek starog načina rada u nekim osnovnim organizacijama.

Na općini Primošten došao je do izražaja neodgovoran odnos pojedinih sekretara prema zadacima, kao na pr. u Rogoznici, gdje konferencija nije ni održana, zahvaljujući upravo sekretaru osnovne organizacije, koji nije potuzeo ništa da bi se taj važan zadatak izvršio.

Izbornim konferencijama na drniškoj općini prisustvovali su i vanpartijski članovi odbora SSRN

i omladinske organizacije. Osnovna organizacija SK na ovoj općini ne vode dovoljno računa o omasovljenju organizacije, ili bolje rečeno još uvijek postoji neko nepovjerenje prema ljudima, a osobito ženama. To dokazuje i činjenica što je u mjesecu srpnju primljeno u organizaciju 17 lica iz redova omladine, a od toga 3 žene.

Na općini Kistanje još uvijek se aktivnost komunista ocjenjuje prema dolasku na sastanke i plaćanju članarine, umjesto prema njihovom stvarnom radu u pojedinih organizacijama. Diskusija u osnovnim organizacijama na ovoj općini ne zadovoljava zbog toga, što članovi SK ne poznaju dovoljno probleme i što je njihov ideološki nivo dosta slab. Samo u nekim selima prisustvovali su i vanpartijski izbornim konferencijama. I na ovoj općini je problem uključivanja žena u politički rad. U ovoj godini primljeno je 60 novih

(Nastavak na 2. strani)

bale osigurati sredstva za poljoprivrednu službu, koju obavljaju poljoprivredne stanice. Osjeća se velika potreba za srednjim poljoprivrednim kadrom, pa je potrebno poduzeti mjere za njegovo školovanje.

Nikola Živković je govorio o pružanju pomoći poljoprivrednim zadrugama, dok je Mirko Gojčeta naveo potrebu osiguranja traktora za rigolanje. O nekim problemima unapređenja maslinarstva diskutirao je Rade Dobrović, a ing. Franje Tabain, direktor Zavoda za južno voćarstvo u Dubrovniku ukazao je na korisnost suvremenije obrade smokava i uzgoja aromatičnog bilja, posebno lavande. Dr. Petro Bukovac iz Instituta za duhan, iznio je primjere koji očito govore o velikoj koristi uzgoja duhana, a potom je ing. Mario Polombito dao neka objašnjenja na primjedbe iznijete u diskusiji.

U nastavku rada plenuma uzeo je riječ i sekretar Poljoprivrednog šumarske komore NR Hrvatske Josip Mimica. On se dotakao izrade investicionih programa i elaborata, koji su potrebni za to da bi se vidjela ekonomska opravdanost traženja kredita. Govoreći o otкупljivanju poljoprivrednih proizvoda, istakao je, da naša trgovač-

(Nastavak na 2. strani)

Pismo druga Tita CK SK Hrvatske

Dragi drugovi,

Vrlo mi je žao, što sam neodložnim poslovima sprječena da prisustvujem proslavi dvadesetogodišnjice stvaranja Komunističke partije Hrvatske.

Već u to vrijeme, kad je osnovana, kao sastavni dio KPJ, Komunistička partija u Hrvatskoj imala je iz sebe sedamnaest godina teškog revolucionarnog rada i borbe. Boreći se, s jedne strane, protiv veliko-srpske hegemonije i monarhističke diktature, a s druge strane protiv velikohrvatske demagogije, komunisti Hrvatske stajali su na čelu radničke klase i u borbi protiv svirepe eksploatacije i progona radnika, i časno i dosljedno izvršavali tu svoju revolucionarnu dužnost.

Zbog krupnih grijehaka u nacionalnom pitanju prijašnjeg desničarskog rukovodstva KPJ, sa Simom Markovićem na čelu, postojale su kod neradničkih masa u Hrvatskoj rezerviranost i sumnjičavost prema KP. Toj rezerviranosti pridonijela je i neprekidna frakcijska borba unutar rukovodstva KPJ, koja nije mogla da se sakrije ni pred širokim masama izvan radničke klase. Ali, čim je frakcijska borba bila likvidirana, u čemu je vidnu ulogu odigrala i zagrebačka partijska organizacija na VIII. partijskoj konferenciji 1928. godine, bili su stvoreni uslovi da se izvrši reorganizacija unutar KPJ, tako da je 1937. godine, osim KP Hrvatske, formirana i KP Slovenije. Cilj je bio, da se u nacionalnim okvirima što više uzdignu kadrovi, da bi njihov rad na suzbijanju nacionalističkih i šovinističkih tendencija u Hrvatskoj bio lakši i uspješniji, da bi Komunistička partija lakše stekla simpatije seljačkih i siromašnih građanskih slojeva.

Događaji su pokazali potpunu opravdanost i ispravnost stvaranja KPH, jer je ona vrlo brzo postajala sve masovnija i odigrala je veliku ulogu u najsudbonosnijim časovima za našu zemlju, za vrijeme fašističke okupacije i borbe protiv mnogobrojnih neprijatelja, uključujući i domaće kvislinge, Pavelića i druge. U toj teškoj krvavoj borbi KPH dala je mnogo svojih dragocjenih kadrova, a među prvima je pao i njen sekretar Rade Končar.

U poslijeratnom periodu, u učvršćivanju narodne vlasti, izgradnji zemlje i savladivanju mnogih teških zadataka, komunisti Hrvatske pokazali su svoju revolucionarnu čvrstinu, odlučnost i odanost tekovinama naše Narodne revolucije. Ne gubeći iz vida svoju internacionalističku obavezu, komunisti Hrvatske, zajedno i jedinstveno sa članovima ostalih partija KP Jugoslavije, stajali su u najtežim časovima na braniku nezavisnosti svoje zemlje i njenog socijalističkog razvika.

Drugovi i drugarice, Komunisti Hrvatske, kao i komunisti iz svih ostalih republika, imaju iz sebe tešku i slavnu prošlost. Ali, pred nama stoje još mnogi teški zadaci, čije izvršenje zahtijeva jedinstvo i monolitnost Saveza komunista Jugoslavije. Čuvajte svoje redove čiste i čvrste, da bismo mogli i u buduće lakše odoljeti raznim burama i valovima, koji nas zapljuskuju i donese ponekad raznu nečist.

S uvjerenjem da ćete vi, komunisti Hrvatske, i u buduću stajati čvrsto na braniku jedinstva redova Saveza komunista Jugoslavije, ja vam čestitam dvadesetogodišnjicu osnivanja KPH i želim mnogo uspjeha u budućem radu.

Josip Broz Tito, v. r.

Saopćenje o susretu u Rumunjskoj

Prvog i drugog kolovoza 1957. godine u Rumunjskoj su se sastale delegacije CK Saveza komunista Jugoslavije i Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije i delegacija CK Komunističke partije Sovjetskog Saveza i Vlada Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika.

U razgovorima su učestvovali: sa jugoslavenske strane drugovi: Josip Broz Tito, Edvard Kardelj, Aleksandar Ranković, Veljko Vlahović i Veljko Mićunović, a sa sovjetske strane drugovi: N. S. Hruščov, A. I. Mikojan, O. V. Kusinen, B. N. Ponomarev, N. P. Firjubin i J. V. Andropov.

Predstavnici dviju partija i vlada razmatrali su niz pitanja, koja se tiču odnosa između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika, kao i djelatnosti dviju partija i općih interesa socijalizma i mira u svijetu, a naročito ona pitanja, koja smetaju daljem uspješnom razviku međusobnih odnosa.

Delegacije su također razmatrale pitanja iz oblasti međunarodne situacije, niz problema međunarodnog radničkog pokreta, borbe za mir i sigurnost naroda.

U toku razgovora potvrđena je suglasnost da obje strane rade na daljem svestranom razvijanju uzajamnih odnosa i na uklanjanju prepreka, koje otežavaju takav razvitak.

Potvrđena je također suglasnost o osnovnim problemima suvremene međunarodne situacije.

Također je istaknuto, da poseban značaj ima svestrano učvršćenje jedinstva i bratske suradnje komunističkih i radničkih partija i naroda svih socijalističkih zemalja, miroljubivih i progresivnih snaga cijelog svijeta i jedinstva međunarodnog radničkog pokreta.

Obje delegacije podvlače, da će se odnosi između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika i u buduću razvijati na osnovu ravnopravnosti, uzajamne pomoći i suradnje, poštovanja suvereniteta, i nemiješanja u unutrašnje stvari. Pri tome su delegacije potvrdile aktuelni značaj Beogradske i Moskovske deklaracije za razvitak prijateljskih odnosa između obje zemlje, za suradnju između Saveza komunista Jugoslavije i Komunističke partije Sovjetskog Saveza, na osnovu principa marksizma-lenjinizma, i izrazile su svoju spremnost da i u buduću ostvaruju postavke, koje su utvrđene u ovim deklaracijama.

Dvije delegacije su se suglasile o konkretnim formama suradnje među partijama i održavanju stalnih veza putem razmjene partijskih delegacija, međusobnih informacija i publikacija.

Svečana sjednica Kotarskog komiteta

U čast dvadesetogodišnjice osnivanja Komunističke partije Hrvatske održana je u četvrtak poslije podne u Narodnom kazalištu zajednička svečana sjednica Kotarskog i Općinskog komiteta SK Šibenik. Pored članova komiteta, sjednici su prisustvovali sekretari općinskih komiteta SK, predsjednici NO općina, predsjednici općinskih odbora Socijalističkog saveza, predstavnici JNA, stari članovi KP i drugi istaknuti politički i društveni radnici kao i roditelji palj boraca.

Referat o osnivanju i revolucionarnom putu Komunističke partije Hrvatske podnio je sekretar Kotarskog komiteta SK Ivo Družić.

Proslava dvadesetogodišnjice osnivanja Komunističke partije Hr-

vatske obilježena je u Šibeniku, Kninu, Drnišu i ostalim mjestima na kotaru održavanjem svećanih sastanaka osnovnih organizacija Saveza komunista na kojima se govorilo o značenju i ulozi KP Hrvatske u našoj novijoj historiji. Osim toga u čast te godišnjice istaknute su državne, partijske i nacionalne zastave na javnim zgradama, poduzećima, ustanovama, privatnim kućama i ostalim javnim mjestima. Brojni transparenti i prigodne parole, ukrašeni izlozi sa slikama drugova Tita, Bakarića i ostalih državnih i političkih rukovodilaca upotpunjavali su svečan izgled naših gradova i sela, koji su slavili značajnu godišnjicu.

Prošireni plenum Kotarskog odbora SSRN

Razvoj poljoprivrede na kotaru - glavna tema razgovora

(Nastavak sa 1. strane)

ka mreža mora biti bolje organizirana, kako bi bila u stanju da bez odlaganja prihvati dospjele proizvode.

Ukoliko se želi postići uspjeh u realiziranju programa, onda se mora voditi borba protiv pogrešnih shvaćanja, koja još vladaju kod nekih zadruga i pojedinaca, istakao je u diskusiji Vitomir Gradiška. Mišljenja je da organizacija SSRN i SK moraju ozbiljno raditi na razvijanju socijalističke svijesti na selu. Između ostalog, govorio je o odgoju poljoprivrednog kadra, kojeg bi samo selo trebalo da osigura.

Stjepan Letinić je naveo mogućnost razvoja voćarstva u Stankovcima, a direktor Vinogradarsko-voćarskog poslovnog saveza NRH Vajica Popović, rekao je, između ostalog, da još nema razradene uloge upravitelja OPZ. Istakao je, da ne postoji jedna organizirana proizvodnja. Razvijajući misli o poljoprivrednoj službi, kazao je, da se egzistencija poljoprivrednih stanica osigurati tek onda kad one budu osnivane na temelju potreba poljoprivrednih organizacija.

Zatim je govorio Petar Škarica, predsjednik NO kotara. On je između ostalog rekao, da bi na terenu morali odmah pristupiti konkretnim mjerama za realizaciju postavljenih zadataka. Kadrovi problem u zadrugama morat će se bez daljnega brže rješavati. Poznato je, da neke poljoprivredne zadruge vrlo slabo rade upravo zbog toga što ne raspolažu stručnim kadrom. No uza sve to one dosad nisu gotovo ništa učinile za odgoj kadra. Naročito je preporučio da se nakon plenuma dobro raspravi problem perspektivnih planova na općini. Naime, mora se znati kakove akcije treba da poduzimlje selo, a što opet poljoprivredna zadruga. On je također govorio o fondovima za unapređenje poljoprivrede, pa je naglasio da se mali dio tih fondova koristi u namijenjene svrhe.

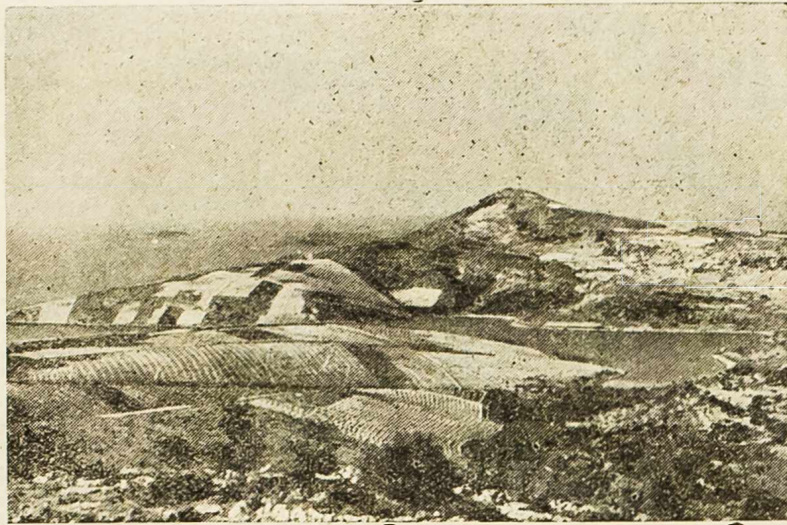
Milan Bijelić se ne slaže sa kritikom koja je upućena poljoprivrednim stručnjacima, jer smatra da ona nije opravdana. Rekao je da nije bilo slučajeva da su stručnjaci uskratili pomoć onim poljoprivrednim organizacijama koje su je tražile.

U diskusiji je također sudjelovao narodni zastupnik dr. Ivan

Ribar. On je rekao između ostalog, da svi politički i drugi faktori moraju zajednički, jedinstveno neumorno raditi za razvoj socijalističke poljoprivrede. Potrebno je naprosto se boriti da zadruge osposobimo u toj mjeri da one preuzmu zadatke koji proizlaze iz plana o kojemu se na ovom plenumu raspravlja. Zaista je potrebno, naglasio je on, da do kraja izvršimo napor u cilju što uspješnijeg socijalističkog preobražaja našeg sela. Moramo u svakom slučaju pomoći zadruge da se pripreme za te velike zadatke. Ne smijemo ih prepustiti izvjesnim pojedincima koji ustva-

ri gledaju samo svoje lične interese. Zadruge i poljoprivrednici moraju zajednički raditi na unapređenju poljoprivrede i socijalističkog preobražaja našeg sela. Samo jedinstveni naponi mogu donijeti željene rezultate.

U nastavku svog izlaganja dr. Ribar je istakao osobito značenje koje ima organizacija Socijalističkog saveza u provođenju onih zadataka koji proističu iz perspektivnog plana. Nema nikakve sumnje da će upravo organizacija Socijalističkog Saveza i Saveza komunista do kraja izvršiti te zadatke, rekao je na kraju narodni zastupnik dr. Ivan Ribar.

Primoštenski pejzaž

Bratiškovci danas

Bratiškovci su veliko lijepo selo. Centar kulturnog i privrednog života je veliki zadružni dom. U njemu je smještena zadružna prodavaonica, dvorana za predstave i čitaonica. Nedjeljom je u čitaonici vrlo živo. Velik broj djece, omladine i starijih ljudi tu provodi svoje slobodno vrijeme, čitajući novine i knjige, igrajući šah i slušajući muziku sa gramofonskih ploča. Osim čitaonice omladina nalazi zabavu, naročito u nogometu. Ljeti je pusta sala za predstave.

Opća poljoprivredna zadruga u velikoj mjeri pomaže razvoj sela. U posljednje vrijeme zadruga je

nabavila kamion, što je uvjetovalo da se posao razgrana. Ona je uspostavila poslovne veze sa velikim brojem poduzeća u Hrvatskoj, kojima izručuje velike količine vina, rakije, bajama i drugih proizvoda. Nedaleko Visovca zadruga posjeduje veliki voćnjak, dok je na jednom zamašnjem području iskreni šuma i vrše se pripreme za sadnju novih kultura.

U nedalekoj budućnosti selo će dobiti osmogodišnju školu, a možda ne će proći dugo do elektrifikacije mjesta, jer Dubravice nisu daleko. M. Urošević

KNINSKA KRONIKA

Centar za umjetno osjemenjivanje

Pojavom opasne zarazne bolesti bang kod rasplodnih govoda u 1954. god. na teritoriji općine Knin, prouzročene su prilično velike materijalne štete pojedinim stočarima kninske okolice, te je zaprijetila opasnost da se ova opasna zarazna bolest govoda proširi na veće područje i ugrozi, barem za izvjesno duže vrijeme, veliki broj govoda, te dovede u opasnost i ljudsko zdravlje, pošto je bolest prenosljiva i na čovjeka.

Bolest je maksimalnim trudom i zalaganjem veterinarske službe, u toku zadnje dvije godine, konačno izolirana i ugušena, tako da je okolina Knina danas slobodna od banga.

Svečana sjednica Općinskog komiteta SK

Povodom 20-godišnjice osnutka Komunističke partije Hrvatske održana je svečana sjednica Općinskog komiteta SK Knin, kojoj su, pored članova komiteta, prisustvovali javni i društveni radnici. Sjednica je održana u općinskoj vijećnici, koja je bila ukrašena zastavama i cvijećem. Svečani sastanak otvorio je Božo Radić i pozvao prisutne da minutom šutnje odaju počast palim komunistima. Na to je Nikica Dmitrović, sekretar Općinskog komiteta SK pročitao referat o stvaranju KPH i 20-godišnjem periodu aktivnosti Partije. U nastavku je pukovnik Vlado Mutak ispričao više zanimljivih detalja iz rada partijskih organizacija zagrebačkih komunista prije rata i u prvim danima okupacije.

ZDRAVSTVENA EKIPA POMAŽE SELU

Na području kninske općine boravi ekipa studenata medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na čelu sa jednim liječnikom epidemiologom. U toku mjeseca kolovoza ekipa će u ovom selu izvršiti pregledje manje djece, obavljati prašivanja i prskanja kuća, dvorista i dubrišta i istovremeno na licu mjesta davati upute za poboljšanje zdravstvenog i higijenskih uvjeta na selu.

OMLADINSKA BRIGADA OTPUTOVALA IZ KNINA

Krajem srpnja omladinske radne brigade kotara Šibenik završile su zadatak na kninskom čvoru i napustile gradilište. U sastavu II. šibenske omladinske brigade »Zdravko Beg« bilo je 35 omladinaca, uglavnom srednjoškolaca. Komandant brigade bila je Vinka Rak, učenicica učiteljske škole. Ova brigada je iskopala, prevezla i ugradila u nasip 1160 kubika zemlje.

I. skradinska omladinska brigada »Paško Laćac«, koju su sačinjavali seoski omladinci, izradila je 1860 kubika materijala, a brojila je 49 omladinaca. Komandant ove brigade bio je Filip Škaro, učitelj iz Dubravice. Zajedno sa I. šibenskom brigadom, koja je radila u mjesecu lipnju, ukupno je iskopano preko 5000 kubika zemlje. II. šibenska i I. skradinska radile su po nepovoljnijim uvjetima nego I. šibenska, jer je u toku srpnja u početku vladala velika žega, a kasnije pogoršavanjem vremena i padanjem kiša teren je bio težak i raskvašen. Ipak uza sve to omladinci su se veoma zalagali i radili požrtvovno, tako da su njihove brigade nekoliko puta bile proglašavane udarnim.

Među omladincima II. šibenske nalazio se Stevo Mažibrada iz Kistanja, koji je dobrovoljno produžio smjenu, jer je u toku lipnja radio s omladincima I. šibenske omladinske brigade. On je tako radio i na ranijim omladinskim akcijama, ostajao je po više smjena, po nekoliko mjeseci i kaže da mu se tako nakupilo dvije godine života i rada u brigadama. Stevo Mažibrada je učestvovao na Autoputu, Novom Beogradu, bio je na izgradnji omladinske pruge Doboj - Banja Luka, na Vinodolu, Perući i sad na Orašnici.

Brigade su otišle, oprostile se sa gradilištem na čvoru i sa Kninom. Ostala je Orašnica i novo korito koje joj je pripremila omladina šibenskog kotara. Ovo je posljednje ljeto što Orašnica teče starim koritom. Od 1. kolovoza radnici su zamijenili omladince na daljem iskopu korita. Klize vagoneti, širi se nasip, ali pucaju i mine. Ipak neobično je da gradilište. Ne vidi se više zastava brigade i ne čuje se više pjesma brigadišta.

Do dovršenja objekta, Fond za unapređenje poljoprivrede NOK Šibenik, dodijelio je sumu od 1.300.000 Din kako bi se do dovršenja predviđene zgrade Centra, adaptirale provizorne prostorije za rad, te kupilo potreban broj rasplodnih bikova. S ovim sredstvima kupljena su tri rasplodna bika oberintalske pasmine, te adaptirana prostorija za njihov smještaj i smještaj laboratorija, te kupljen najnužniji instrumentarij. Svi ti radovi su izvršeni u toku mjeseca mart - april, tako da se je već 1. V. t. g. započelo sa redovnim osjemenjivanjem krava.

Iz odobrenih investicija kupljen je jedan džip kojim se svakodnevno obilaze, u svrhu osjemenjivanja, tri zbirna mjesta za krave, Strmica, Golubić i Vrpole. Osim osjemenjivanja, na ovim mjestima vrše se i svi ostali poslovi veterinarske struke, a što je naišlo na veoma dobar prijem kod stočara.

Sela iz bliže okolice Knina dovede krave u sam centar.

Samo osjemenjivanje, u početku, naišlo je na priličnu rezervu sa strane stočara, što je i razumljivo, jer su oni do sada bili naučeni na isključivo prirodno parenje životinja i ovaj način rada predstavlja veliku novost, koja sama po sebi tek treba da opravda kod njih svoje postojanje, a to će biti onda kad prva telad ugledaju svijetlo dana.

I pored toga, iz dana u dan nepovjerenje, barem u nekim mjestima, lagano jenjava, jer je već kod izvjesnog broja osjemenjenih krava ustanovljena steonost, a to je, kao i telad koja ima da se oteli već u XII. m. t. g., najbolja jedina efikasna propaganda ondje gdje se ovakovi zahvati po prvi puta izvode.

Centar za sada radi sa tri oberintalska bika, veoma dobrih rasplodnih kvaliteta. Na jesen bi trebao dobiti nove importne bikove i u većem broju, pak bi NOK Šibenik trebao već sada da se pobrine za potrebna sredstva za nabavu.

Centar je u sklopu Veterinarske stanice Knin, a dotiran je od NOK

Šibenik. S obzirom na još mali kapacitet rada u ovoj godini, kao i radi propagandno niskih cijena usluga koje vrši, centar ne bi mogao sa svojim prihodima da pokriva rashode ni iz daleka, a ni Veterinarska stanica Knin ne bi mogla da podnese na sebi toliki teret. Stoga će Centar u Kninu trebati dotacije još za barem dvije do tri godine, t. j. sve dotle dok sve veterinarske stanice u kotaru Šibenik, Split, Zadar i jednog dijela Like ne započnu s umjetnim osjemenjivanjem govoda i ne budu se snabdijevale spermom iz ovog Centra. U tom momentu, prihodi Centra moći će se povećati toliko da će moći djelovati kao ustanova sa samostalnim financiranjem, te pokrivati svoje rashode sa prihodima.

Uz ovo i već davno uočeni problem podizanja stočarstva u zemlji a specijalno u našim krajevima oplemenjivanjem i pretapanjem u produktivnije pasmine koje će moći da poboljšaju oskudna svojstva naše stoke, specijalno ovaca i govoda — nametnulo je — pored ostalih mjera koje treba da se poduzmu u cilju unapređenja stočarstva i umjetno osjemenjivanje govoda i ovaca kao nužno sredstvo, koliko zootehničko a toliko i ekonomsko, koje će u velike potpomoći da se što brže dođe do željenog cilja.

Uvidajući potrebu uvođenja umjetnog osjemenjivanja u Dalmaciju, NO kotara Šibenik odlučio je da podigne u Kninu centar za umjetno osjemenjivanje govoda, a koji bi djelovao na jednom širem području, zahvaćajući područja kotareva Šibenik, Split, Zadar i jedan dio Like. NOK Šibenik podigao je kod Investicione banke zajam u visini od 8.500.000 Din za podizanje zgrade centra u Kninu i njegovu opremu. Zgrada se danas nalazi u izgradnji i nadati se je da će do konca ove godine biti dovršena te da će se moći u tom vremenu započeti i sa radom centra u punom kapacitetu.

VAŠARSKI MOZAIK

Na špicu ovog napisa stavljamo izvatak iz pregleda godišnjih i mjesecnih sajmova, koj smo našli na posljednjim stranicama jednog narodnog kalendara. Sve je tamo lijepo razvrstano po mjesecima, a mjeseci po datumima. Najviše nas zanimaju mjesec august i datum br. 2. Tu kalendar podsjeća zainteresirane stranke, gdje se toga dana održavaju godišnji sajmovi, a mjesta su označena kosim slovima pa čitamo: Križevci, Ilok, Sinj, Pakrac, Virovitica, Slano, Pazin, Trogir, Omiš, Vukovar i Knin.

Da Knin, to je lokacija sljedećih zgoda čpisa i impresija Meteorološke prilike nisu sasvim odgovarale. Bura koju smo naslijedili iz prošlog mjeseca letopetela je krilima po t. r. davi, dolje u gradu kvarila frizure i prašinu prosipala na ljude i stvari.

Došli mnogi ljudi, neki s robom, neki bez nje. Posjeta uobičajena. Sastali se domaći, troveda, i primorci. I sve se to nekako stopilo u opću sajmovsku gužvu, kako na vašaru to uvijek biva.

Trgovačka i ugostiteljska mreža i bez mreže imala je dobru lovinu. Tako mora biti i to se jedva dočeka napokon, jer daleko je od sajma do sajma. Krajem mjeseca osoblje je iz razumljivih razloga bilo nešto predahnulo. Zato se na sajmovski dan radilo pojačanim kapacitetom. I pokazalo se, da bi se mogli izdržati i jači konjunktorni dani. Preko ruku prešlo je na peče robe, na vreće, na stotine i stotine kvintala prehrambenih i drugih proizvoda. Nasjeklo je mnogo pečenog mesa i natočilo mnogo vina i piva.

Prolazniku koji nije imao vremena da se upušta u detalje čitav sajam stvorio je zbrku slika sajamskih utisaka, a navedenih je, da se razumijemo, stopostotni trezvenjak.

Na raznu kriška lubenice namiguje novotajski praklić, koja je oko vrata stavila čistu od zlata ogrlicu. Neki seoski kovač skljocao je teškom bravom, u blizini nadgrobnog spomenika, na vratima staklene tegle u ko-

joj su plivale pijavice. Drveni češalj mrsio je kosu rumenonarodni breskvi, a gargaše u nakrivile crvenu kapu sa resama, koju su nabavile od primorske kparice. Stara polovna roba šetala se pod neonskim cijevima, a diple su čurlikale sladoleda, koji se topio na asfaltu. Pokraj svega toga, iako je još mnogih drugih sajamskih drangulija, provlačila se živa rijeka. Momci su slijedili cure, a cure su ispod oka ili izravno gledale momke. Poznanstva se sklapaju i šetnje počinju u dvoje, što je također jedna od blagodat sajma. I kolo povlači mladost, jer tu se započinju mnoge priče, koje se dovršavaju nekako ušesom. I tada iz šavajna izlaze kompletne sobe i kuhinje, preduslov za nov život onih, koje je ponio vrtlog sajamskog kola.

Svijet izišao na ulicu ili s prozora promatra šareni vašarski mozaik. Šetači se pomiješali s poslovnim ljudima i zajedno s njima razgledavaju bogate izloge nakičene frižiderima, radioaparata s ugrađenim UKV uređajima, mašinama za pranje rublja i usisačima za prašinu. Mnogi se zaustavljaju pred izlogom kina, gdje se reklamira film: »Djevojke iz Sanfredisjana«. Prolaze stranci, sombrero na leđima. Pogled na tvrđavu i snimak rijetke narodne nošnje u prolazu.

Svraca svijet u slastičarnu na sladoled, a netko traži čašu piva, hladnog smrznutim snijegom sa Dinare.

Pređevčer grad se vratio u redovno stanje. Mozaik se raspao, sajmovi se razišli. Ostao domaći svijet. U trgovačkim radnjama umorne ruke prave bilancu, a pred kavanom puno stolova za kojima se sada vode razgovori o sajmu i ne samo o sajmu. (m)

Sekretari općinskih komiteta raspravljaju

Nedostataka još ima

(Nastavak sa 1. strane)

članova u Savez komunista, a od toga je samo 5 žena.

Izborne konferencije na Skradinskoj općini također su dobro posjećene, osobito je bilo mnogo omladine, koja je uglavnom diskutirala o problemima kulturnog i zabavnog života u pojedinim selima. U ovoj godini primljeno je u SK na tom području 30 novih članova, pretežno iz omladinske organizacije.

Konferencije su osobito dobro pripremljene na šibenskoj općini. Karakteristično je da na konferencijama u gradu nije bilo vanpartijaca, dok je u selu bilo obratno slučaj. Činjenica je da u gradu nisu izvršene pripreme u tom smislu. U osnovnim organizacijama na području grada diskusija je uglavnom bila dobra. U poduzećima su komunisti na pr. raspravljali o proizvodnji, aktivnosti članova SK u organizacijama radničkog i društvenog upravljanja, o ideološkom radu, o prijemu novih članova i tome slično. Zapaženo je također da je nedovoljna aktivnost komunista u organizaciji SSRN. U teritorijalnim organizacijama diskutiralo se o radu komunista u organizaciji Socijalističkog saveza i drugim organizacijama, a osim toga na dnevnom redu je bilo i pitanje ideološkog rada, jačanje Saveza komunista i t. d. Seoske organizacije su više raspravljale o komunalnim pitanjima, a manje o djelovanju SSRN, Saveza boraca, školskih odbora i slično. Te organizacije ne pokazuju dovoljno snalazljivost u postavljanju pojedinih pitanja i njihovom rješavanju. U selu gotovo i ne postoji inicijativa za pojedine akcije, već se često očekuju direktive općinskog komiteta. Međutim, mnogo više inicijative su pokazali tvornički komiteti i njihove osnovne

organizacije. U SK je primljeno 124 nova člana.

Nadalje je konstatirano da je na općini Stankovci ozbiljan problem aktiviziranja članova SK u pojedinim organizacijama, a naročito u Socijalističkom savezu. Na teže stanje u tom pogledu je u samim Stankovcima. Prilikom izbornih konferencija članovi SK su uglavnom diskutirali o komunalnim pitanjima.

Većina osnovnih organizacija na kninskoj općini zaista se založila da izvještaji na konferenciji budu na visini. Međutim, ipak se dogodilo da je politički dio u tim izvještajima zauzeo najviše prostora, dok je mnogo manje riječi bilo o radu i problemima osnovnih organizacija. S obzirom na takve izvještaje, naravno, da ni diskusija nije mogla biti mnogo bolja. Uglavnom se raspravljalo o 2-3 komunalnim pitanjima. Organizacija SK u Tvornici vliaka nastiže se svojim dobrim radom. Na području općine primljeno je u ovoj godini 161 novi član u Savez komunista.

Pripreme su izvršene i na području općine Oklač. Tamošnjim izbornim konferencijama prisustvovali su, pored članova SK, i rukovodstva organizacija SSRN i nešto omladinaca.

Na kraju je Ivo Družić, sekretar Kotarskog komiteta SK, ukazao na neke slabosti koje su uočene prilikom održavanja izbornih konferencija, a potom je istakao potrebu da općinski komiteti pridu ozbiljnijim priprema za općinske konferencije. Naglasio je, da je potrebno voditi više računa o onim članovima SK koji djeluju u odborima osnovnih organizacija SSRN. Također se mora, naglasio je on, voditi ozbiljnija briga o ideološko-političkom odgoju članova SK. U tom radu je svakako potrebno više sistema. Jedino

stalnim i upornim radom na podizanju ideološko-političkog nivoa članova SK oslobodit će se pojedini komunisti i organizacije onih slabosti koje se još pojavljuju u njihovom djelovanju.

On je nadalje istakao, da osnovnim organizacijama treba pružiti konkretnu pomoć, a osobito u pogledu sprovođenja zadataka. I naš odnos prema vanpartijcima mora biti drukčiji, naime, njih je potrebno uključivati na razne akcije i na kraju one, koji pokažu da posjeduju uvjete, smjelo primati u Savez komunista. Osim toga, potrebno je pronaći oblike i koristiti sva sredstva u cilju odgajanja ljudi. U tom poslu veliku pomoć može da pruži štampa, a pogotovo kritika i samokritika, koju treba razvijati. Potrebno je više voditi računa o sprovođenju u život zaključaka, koje donose naše organizacije.

Činjenica je, rekao je na kraju Ivo Družić, da u nekim selima ne postoje osnovne organizacije SK i posebnu brigu općinski komiteti u ovo predkongresno vrijeme treba da posvete upravo tim selima.

U diskusiji je također sudjelovao Lutvo Ahmetović, član CK SKH, koji je uz ostalo rekao, da je potrebno mnogo više raditi na jačanju aktiviziranja organizacija SSRN i vanpartijaca u njima. Posebno se dotakao problema izvršenja zadataka, pa je naglasio da je velika slabost u tome što se postavlja bezbroj zadataka, pa to otežava kontrolu njihova izvršenja. Zbog toga je mnogo korisnije iznijeti samo nekoliko i to najvažnijih zadataka i uporno se boriti za njihovo izvršenje. On je također naglasio da je svakako potrebno ozbiljnije raditi na stvaranju programa za ideološko-politički rad sa članstvom SK.

Porodica i domaćinstvo u savremenom životu

Brijunski sastanak Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije jasno je ukazao na potrebu veće afirmacije žene u društvu. S tim u vezi on je analizirao sve komponente koje su utjecale na to da žena ne zauzima onaj položaj koji joj pripada u socijalističkom društvu i donio zaključke koji treba da doprinesu poboljšanju njenog položaja.

Nije bio mali broj govornika koji su, između ostalog, ukazali na današnji položaj žene u porodici i domaćinstvu koji u mnogome otežava njenu društveno političku aktivnost. Pri tome su naročito uzimane u obzir zaposlene žene, koje su sigurno u teškoj situaciji od onih koje ne rade. Istina, zajednica se trudila da zaposlenoj ženi i majci olakša situaciju i na tome se prilično postiglo. Široko razvijena inicijativa ženskih i drugih organizacija utjecala je i omogućila da se u mnogim komunama otvore razne ustanove čiji je cilj da ženama olakšaju poslove u domaćinstvu i da im pomognu u odgoju djece.

Međutim, mada je ta aktivnost, kako je naglašeno na Plenumu, dala dobre rezultate, naročito u iznalaženju raznovrsnih oblika djelatnosti, još uvijek nije šire prihvaćena od društvenih organa niti joj je osigurana materijalna baza.

Sigurno će morati da prođe nekoliko godina da bi se osigurale sve one materijalne mogućnosti koje će olakšati položaj žene u porodici i domaćinstvu. Isto tako, bit će potrebno vremena da se i žena oslobodi starih navika i da prima savremeniji način rada u kući. To će se postići očiglednim demonstracijama svih onih pomagala i sprava koje mogu ženi da olakšaju posao kao i raznim kursovima, naročito za seosko stanovništvo.

Sprovedeći u djelo odluke Plenuma Socijalističkog saveza, Savez ženskih društava i Savez sindikata pokrenuli su inicijativu za organiziranje jedne izložbe koja bi pridonijela propagandi svih onih službi i proizvoda koji se mogu korisno upotrebiti u domaćinstvu. Izložba porodica i domaćinstvo okupit će sve zainteresirane društvene institucije koje su u stanju da doprinesu svoj udio u rješavanju raznih pitanja vezanih za život žene, njenu ulogu u društvu i način rada u kući. Na zajedničkom poslu saradivati će još zavodi za unapre-

đenje domaćinstva, Savjet za staranje o djeci i omladini, gotovo sve komore, organizacija Narodne tehnike, socijalne ustanove i mnoge fabrike. Ova izložba imat će za datak da ukaže na što širu primjenu savremenih dostignuća nauke i tehnike u poboljšanju društvenog položaja žene sa ciljem da se ona što više oslobodi kućnih poslova.

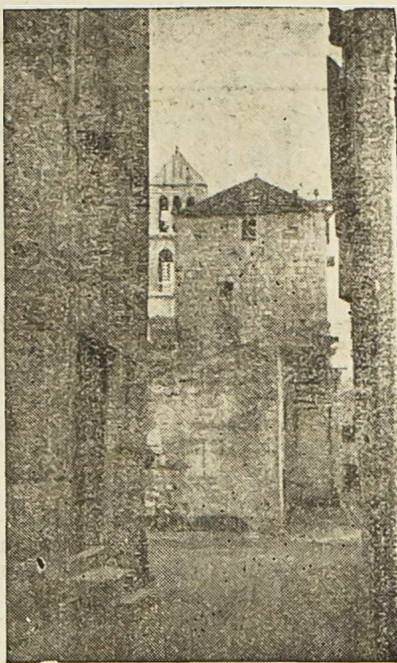
Predviđeno je da se na izložbi prikažu raznovrsni servisi i uređaji koji mogu da doprinesu olakšanju rada žene u porodici i domaćinstvu. Tom prilikom prikazat će se kako treba da izgledaju pojedini servisi pri kućnim savjetima, stambenim zajednicama i radnim kolektivima. Sve se više ukazuje potreba da se žena u našem savremenom životu koristi servisnom kuhinjom koja bi imala uređaje s električnim ili gasnim gorivom, zatim moderno posuđe za spremanje, kuhanje i serviranje hrane i t. d. U takvim servisnim kuhinjama za više porodica u kući hranu bi spremale plaćene osobe, a ukucani bi imali mogućnosti da naruče u šta žele da im se spremi za obrck.

Pažnju zaposlenih žena i domaćica privući će svakako i servisi za pranje, krpljenje i peglanje rublja kojima bi se služile grupe domaćinstva, kućni savjeti, stambene zajednice i radnici u fabricama. Ovi servisi raspolagat će s modernim uređajima za pranje i sušenje, tako da će moći da poslušaju oko 15 domaćinstava ili oko 50 osoba.

Na izložbi će biti prikazani i drugi servisi kao što su servisi za zdravstvene usluge, za konzerviranje hrane, voća i povrća, zatim kako treba da izgleda savremena trgovina i dr. Tekstilna industrija izložit će raznovrsnu praktičnu odjeću kako za odrasle tako i za djecu, a industrija konzervi izložit će svoje proizvode koji se sve više upotrebljavaju u domaćinstvu. Jednom riječi bit će prikazano sve ono što ženi može da olakša posao u domaćinstvu.

Zanimljivo je spomenuti još da će se u okviru izložbe »Porodica i domaćinstvo«, koja se priređuje početkom septembra u Zagrebu, organizirati i dječji sajam. Organizator će nastojati da prikaže razne uređaje potrebne za zabavu i razonodu djece, kao i ustanove za pomoć zaposlenim majkama.

Br. Petrović

Motiv iz Vodica

Vijesti iz Kistanja

PLENUM OPĆINSKOG ODBORA SSRN KISTANJE

Pokrenuti ideološko-političku aktivnost

Na plenumu Općinskog odbora SSRN Kistanje, koji je nedavno održan raspravljalo se o tekućim pitanjima.

Iz izvještaja koji je podnijela Pojka Cvjetković, v.d. se da je rad na ideološko-političkom polju dosta stagnirao i da mu treba naći forme kroz koje bi se taj rad pokrenuo.

Citav rad koji je dosad kroz organizacije SSRN sproveden, bio je sveden na predavanja, dok se ostalim vidovima rada nije posvećivala dovoljna pažnja. Da bi se rad pokrenuo, odlučeno je da se iz prosvjetnog budžeta općine nabavi pokretni kino, koje će prikazivati pristupačne filmove i time zainteresirati naše članstvo na kulturnom i političko-prosvjetnom polju. Kroz otvaranje novih čitaonica, kojima će se sada prič, nabaviti će se razna štampa i odgovarajuće knjige iz oblasti poljoprivrede. Do sada ima na općini svega 14 radio aparata. Odlučeno je da se radio aparati postave u čitaonice, a izvjestan broj u škole, tamo gdje nema odgovarajućih prostorija za čitaonice.

Za potrebe ženske omladine nabavit će se jedna svačica mašina, koja će služiti za praktičan rad u stručnim tečajevima.

Zapaženo je da bi članovi SK trebali više učiniti u radu organizacija SSRN, jer se njihova odsutnost baš u tim organizacijama mnogo osjeća. Ni učitelji nisu toliko aktivni u svom radu s organizacijama SSRN, a naročito na odgoju članstva u poljoprivrednoj obradi, širenju prosvjete, zdravstvenog i ideološko-političkog rada.

Nadalje je predviđeno da se u svim školama osigura potreban alat za kalemljenje, a da se to uvede pored ostalih predmeta u školi. Isto tako da se u školama priđe odgovajan mladim zadrugarima kroz praktičnu primjenu voćarstva i povrtlarstva.

Bilo je govora i o povećanju članarine SSRN na dinara 10 mjesečno, kao i to da se ubiranje članarine vrši tromjesečno, a ne kao dosad jedamput godišnje. (B. P.)

Završila život u bunaru

2. o. m. nađena je mrtva u bunaru u Vinovu Donju mlada djevojka M. R. koja je počinila samoubistvo utapljenjem, lako je to utvrđeno od strane organa Sekretarijata za unutrašnje poslove kotara. Razlog samoubistva nije još poznat.

Veliki interes za Zagrebački velesajam

Medunarodni zagrebački velesajam, koji će se u Paviljonskom gradu uz Savu održati od 7. do 22. rujna, i ove godine privlači pažnju naše zemlje i inozemstva. Iako do njegovog otvorenja ostaje još oko mjesec dana, Uprava velesajma neprekidno prima nove prijave za sudjelovanje u ovoj velikoj međunarodnoj privrednoj manifestaciji. To nije ni čudo, jer, zahvaljujući uspjesima iz ranijih godina, Zagrebački velesajam postao je veoma značajan instrument robne razmjene između Jugoslavije i privredna niza zemalja u svijetu. Stoga nisu organizatori Velesajma bili u mogućnosti da zadovolje svim željama u vezi sa dodjeljivanjem izložbenog prostora. Ipak,

kao što se saznaje, inozemni izlagači gostovat će u 13 paviljona, dok će jugoslavenska poduzeća zauzeti jednu trećinu cjelokupnog izložbenog prostora.

DO SADA 17 EVROPSKIH I 6 VAN-EVROPSKIH ZEMALJA

U razgovoru s predstavnicima Uprave velesajma saznali smo da su sudjelovanje na ovogodišnjem Medunarodnom sajmu u Zagrebu do sada prijavile 23 zemlje, od kojih 6 vanevropskih — USA, Indija, Pakistan, Sirija, Island i, vjerojatno, Turska. Sve ove zemlje pojavit će se na Zagrebačkom velesajmu s onim svojim proizvodima, za koje smatraju da najviše dolaze u obzir za robnu razmjenu. Naročito je značajna činjenica, da se ove godine pristupilo podizanju novog paviljona SAD, koji će se odlikovati interesantnim arhitektonskim rješenjem. Na otvorenom izložbenom prostoru pored paviljona, američki izlagači prikazat će publici dostignuća sa sektora proizvodnje poljoprivrednih strojeva.

Ove godine bit će udvostručen broj izložbenih paviljona i pomoćnih objekata. Znatno će biti povećane i površine za nasade, zelene površine, umjetna jezera i t. d. Naročito se ističe, da će cjelokupni prostor na ovogodišnjem Velesajmu iznositi oko 120.000 kv. metara od čega 80.000 otpada na zatvoreni, a 40.000 na otvoreni izložbeni prostor. Zahvaljujući takvom proširenju, Zagrebački velesajam svrstat će se ove godine u red najvećih u Evropi.

RASTE PAVILJONSKI GRAD UZ SAVU

Pripreme za jesenji velesajam razlike se u punom jeku. Hiljade radnika i stručnjaka danonoćno rade na realiziranju arhitektonskih planova. Kako nam kaže, Paviljonskim gradom zavlada je prava

»velesajamska groznica«. Na mnogim mjestima, gdje se do jučer nalazila pusta ledina, danas se naziru obrisi impozantnih građevina. Među njima naročito se ističe paviljon domaće mašinogradnje, koji je smješten na sjeveroistočnoj strani velesajma. Ova građevina bit će jedna od najvećih na Zagrebačkom velesajmu. U njoj će, međutim, biti manje prostora za izlagače, dok će umjesto toga biti sagrađene široke galerije za posjetioce. Osim toga, u produženju Aleje nacija odnosno Kineskog paviljona, podiže se Palaca nacija, čiji se ulazni trijem nalazi u završnoj fazi. Veliki betonski prostor pored Palače nacija stavit će se na raspolaganje austrijskim firmama za izlaganje na otvorenom prostoru. Iznad ovog florisa, podiće će se iduće godine impozantna građevina, u kojoj ne će biti središnjih stubovnosaca. Građi se i paviljon za domaće izlagače — tvornice »Chromos«, »Duro Đaković« i »Rade Končar«, zatim paviljon DR Njemačke na površini od oko 2000 kv. m i paviljon Poljske, koji je prebačen sa svog dosadanjeg mjesta uz Aleju nacija. Podiže se i paviljon za poduzeće »Iskra« iz Kranja, koje će posjetiocima prikazivati televizijski program, a predviđena je i izgradnja kinematografa, vjerojatno cinemascope. Već je dovršen paviljon, u kojima će proizvođači izlagači poduzeća lake industrije INFRGI.

Organizatori sajma ističu također, da će u sklopu Zagrebačkog velesajma biti održane razne priredbe atraktivnog karaktera, kao što su izložba »Porodica i domaćinstvo u 1957.«, sa dječjim sajmom, modna revija i t. d. Velesajam će isto tako obilovati nizom drugih atrakcija, koje će nesumnjivo privući pažnju hiljada posjetilaca iz zemlje i inozemstva.

V. Benedik

Povodom napisa „Skradinske teme“

Još jedan odgovor

Polemika koja se razvila između mene i druga Bilušića u »Šibenskom listu« na račun »Skradinske teme«, vjerujem da za javnost ne će biti interesantna, obzirom da je materija koju je drug Bilušić obradio u prvom svom članku, prilično jasna, kako kroz taj članak, tako i kroz moj odgovor.

Ivo, ovaj se više ne radi o suštini materije u kojoj je drug Bilušić razrađivao »Skradinske probleme«, a isto tako se ne radi više o tom da li sam ja u mom odgovoru pravno negirao istinitost i vjerodostojnost materijala koje je drug Bilušić iznio u »Skradinskim temama«, već se sada radi o jednom principu od kojeg polazi drug Bilušić u pisanju svojih članaka i njegove vrste obrane i mog »zvučnog« reagiranja.

Moj »zvučan« odgovor drugu Bilušiću nije bio proizvod neke preosjetljivosti, kako mene tako i mjestana Skradina i drugih osoba odgovornih za skradinske probleme, jer on, kako sam i u prethodnom odgovoru istakao, nije otkrio nista novog, nego ono što je već odavno rješavano i šta je u dnevnom redu za rješavanje. Obični i normalni problemi koje ima svako selo, grad i mjesto ne samo na skradinskoj općini, već i u cijeloj FNRJ. O njima je nekoliko puta pisano, a razumljivo je da i dalje o njima treba pisati i govoriti, a uz to i rješavati ih. Takav je život koji dijalektičkim i materijalističkim putem treba razvijati, a stvar je društva da se bori za taj ispravan put.

Svrha mog odgovora drugu Bilušiću je bila ta, da mu skrenem pažnju na neke neprincipijelne stvari u pisanju i obradi raznih problema, kao i na upotrebu logike pri posmatranju pojedinih pojava, koje on u svom odgovoru brani sa demokracijom i slobodom pisanja »onako kako ih on u datom momentu sagledava«.

Ne negiram da drug Bilušić ima pravo za neke stvari koje je istakao u svom članku. On je mogao doći do interesantnijih podataka o problemima, koji zaslužuju da se o njima piše u dnevnoj štampi i kritizira na svakom javnom mjestu, kao na primjer, slab rad u organizacijama SSRN, slaba aktivnost članova SK, loše stanje naših škola, vodoopskrbnih objekata, o neraduju školskih odbora i niz drugih pitanja koja su zbilja problematična. Do takvih podataka je mogao i drug Bilušić vrlo lako doći

— samo da se malo drugačije zainteresirao. Takova obrada problema mogla je nositi naslov: »Skradinske teme«, svako pisanje, bilo to u javnoj štampi, bilo to kroz razne referate i diskusije treba da ima svoju svrhu i cilj — treba da postoji težnja da se sa tim nešto postigne.

Ako tako na stvari gledamo, a po moju misljenju i uvjerenju tako treba i gledati, onda se ponovo pitamo, što se može postići od onoga što je drug Bilušić u članku »Skradinske teme« ilustrirao. Istaknimo samo neke njegove, može se reći, glavne elemente sa kojima on obježava »aktuelnu problematiku« Skradina, pa djelomično i njegove okolice.

On kaže, da mjestana Skradina za svrhe razvoja turizma mogu sami bez pomoći komune urediti zgrade i druge objekte u Skradinu, i ako su ti objekti, kako sam već ranije istakao, vezani sa desecima milijuna dinara i drugim materijalnim izdacima većeg obima. Pitamo se, da li je takova postavka u skladu sa logikom ako se i približno poznaje Skradina? Da je on istakao o nemaru u pogledu obimljenja i aktiviziranju turističkog društva (ono što je on u svom odgovoru naknadno istakao i to ne kao dobromajerno, već više kao obranu svojih stavova u prvom članku), onda je stvar na svom mjestu, jer je to zbilja problem o kojem treba govoriti i pisati.

Koju svrhu ima pisati o jednom problemu koji je već otrag više od godine dana rješean? To je pitanje liječnika koji je još prošle godine maju mjesecu preuzeo dužnost upravitelja zdravstvene stanice, na kojoj dužnosti se neprekidno nalazi. Ako je pak trebalo nešto pisati o riješenim problemima iz prošlosti, onda je drug Bilušić trebao malo bolje pogledati u našu zdravstvenu stanicu, koju je NO općine u prvoj godini svoje nadležnosti uredio, a koju raniji organ upravljanja Dom narodnog zdravlja u Šibeniku nije u 10 posljednjih godina iza rata niti okrenuo (neka me drugovi iz Doma narodnog zdravlja izvinu, jer sam ovo morao istaći radi primjera).

Drug Bilušić u svom odgovoru potvrđuje i konkretizira slučaj tuče u selu Rupama 1. maja o. g., gdje je, kako to on kaže, »učestvovalo i nekoliko desetaka ljudi«. Ne znam otkud ti podaci o toj »masovnoj tuči u Rupama? Bilo bi dobro da je drug Bilušić prije pre-

gledao u prijavu kod organa N. M., pak bi najbolje vidio kako je u toj tuči učestvovalo ljudi. Zar se oni ljudi koji razmruju one koji se tuku, spađaju i ubijaju u one koji se tuku? Siazem se da su takovi običaji nepopularni i nazadni, ali je isto tako nelogično i neprincipijelno jednu takovu pojavu u kojoj je učestvovalo 2 ili 3 čovjeka okarakterizirati kao »masovnost za jedno selo ili jedan kraj«.

Slična je stvar i s ostalom materijom koju je drug Bilušić obradio u svom članku.

Drug Bilušić u svom odgovoru se opoziva na demokraciju, u kojoj koristi svoje pravo na pisanje i iznošenje svojih zapažanja »neovisno od mišljenja pojedinih mjerodavnih faktora«. Mislim da u ovom slučaju riječ demokracija nije ni trebala doći kao obrana, jer se nisam osjećao da sam sa mojim odgovorom ugrozio pravo na pisanje drugu Bilušiću. Kada bi iz pisanja članka druga Bilušića uočio mjesto što bi štetoilo časti i ugledu nas i naših građana, onda bi ja druga Bilušića demokratski utužio narodnom sudu. Međutim, ako je među nama nastala polemika kako tko sagledava stvari i kako tko pojedine pojave ocjenjuje, onda ja o karakteriziranjem kao borbu mišljenja koja se nužno mora odvijati među ljudima. Zato, koliko god drug Bilušić ima pravo na demokraciju o slobodnom zapažanju i ocjeni pojedinih pojava i njihovoj ilustraciji i kritici, putem javne štampe i sl., toliko imam pravo i ja na demokraciju da ukažem na one stvari za koje smatram da ih drug Bilušić ili bilo tko drugi, pogrešno, nepravilno, nelogički, i neprincipijelno iznosi. Kažem, samo kako to ja mislim i rasuđujem.

Prema tome, treba imati u vidu, da je demokracija narodna a ne pojedinačna. Treba imati u vidu i to, da je demokracija zakon jednog režima, konkretno kod nas socijalističkog, koja ograničava slobodu čovjeka u okviru zakonitosti i našeg socijalističkog morala. Prema tome, ona daje i ograničene mogućnosti da čovjek slobodno ispoljava svoja shvaćanja i svoje želje mimo okvira zakona i socijalističkog morala.

Mislim, da drug Bilušić ne bi trebao biti toliko uporan u obrani svojih zapažanja u svom članku »Skradinske teme«, jer se nije postigla svrha.

Ivan Babić

Problemi organizacije SRVI na kninskoj općini

U općinskoj vijećnici okupilo se nedavno mnogo ratnih vojnih invalida. Pristupovali su također porodični invalidi i samohrani roditelji, a među njima su u znatnom broju bile zastupljene žene.

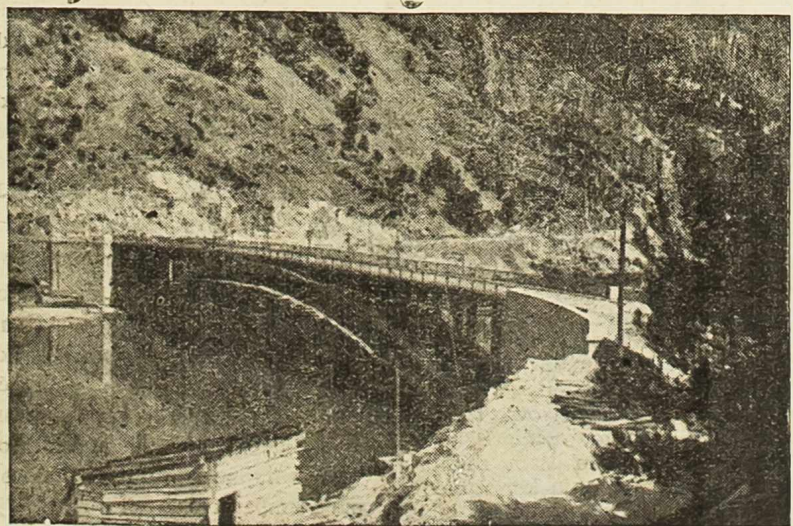
Na području kninske općine postoji sedamnaest osnovnih organizacija, gotovo u svakom mjestu, dok su u selima sa manjim brojem članova osnovane zajedničke organizacije. Na taj način omogućen je bolji kontakt sa cjelokupnim članstvom, izbjegnute su ranije slabosti u rješavanju ličnih pitanja. Odbori osnovnih organizacija, u kojima je uključeno preko 80 članova, svestranije analiziraju svaki slučaj i nakon utvrđenog stanja daju prijedloge općinskom SRVI. Organizacija na području općine broji 780 članova, od toga je 206 ličnih, a 574 porodičnih invalida.

Općinski odbor je razmatrao hiljadu raznih molbi, zahtjeva i žalbi, preko dvadeset sporova u pogledu raščišćavanja zemlje na katastru.

Prema izvještaju, koji je podnesen na skupštini, služba socijalnog staranja pri NO-u općine nije uvijek pravovremeno rješavala pojedine predmete zbog čega su članovi, a i djeca palih boraca, katkada po više mjeseci morali čekati na razne isplate i stipendije.

Počinio samoubistvo

U Dvornicama kod Rogoznice 1. o. m. počinio je samoubistvo 48-godišnji Marín Karabatić, koji je brijunčim nožem sebi prerezao grkljan. Odmah je bio prevezen u šibensku bolnicu, gdje mu je ukazana pomoć. Uslijed gubitka krvi Karabatić je istog dana preminuo. Izvjdima koje su proveli organi Sekretarijata za unutrašnje poslove ustanovljeno je, da je spomenuti Karabatić poboljšavao od tuberkuloze. Iza sebe je ostavio ženu i jedno dijete.

kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura

Stari i novi Šibenik

u zidnoj slici akad. slikara Josipa Roce, koju je predao gradu i javnosti

U prošlu srijedu, 31. srpnja o. g., upriličena je jedna mala svečanost u prostorijama gradske vijećnice, koja je još u izgradnji. Tu je akademski slikar Josip Roca predao gradskoj općini i javnosti svoju veliku zidnu sliku, kojom je oslikao zapadnu unutrašnju stijenu vijećnice. Kako je još u toku rada kod građana vladao interes za ovaj rad, sam je slikar želio, da slika bude predana uz prisustvo i jednog broja građana, kako bi se tom prilikom objasnilo ono, što je ljude u toku rada zanimalo, a što im umjetnik, zauzet poslom, nije mogao pojedinačno objašnjavati.

Prof. Janković i ing. Nadaški, kraćim izlaganjem, prikazali su predstavnicima NO općine i pozvanim javnim i kulturnim radnicima iz grada tehniku izvedbe i namjenu djela, dok je autor u neposrednom razgovoru s onima, koji su to željeli, davao obavještenja, čime je ovaj skup izgubio službenu formu i dobio potrebnu prisnost.

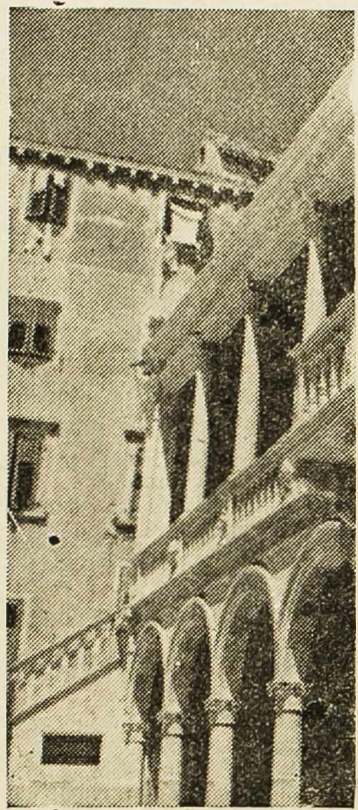
Slika je rađena u tehnici frescosgratito, koja se prvi put primjenjuje u Šibeniku. Odatle i razumljivi interes za ovu tehniku, koja je inače poznata i u starim kulturama (etruscanskoj, ima je i u Pompejima), ali se danas primjenjuje na različite načine u oslikavanju velikih zidnih površina u interijerima. Karakteristika je ove tehnike, da djele daje trajnu vrijednost. To dolazi od specijalnog sastava zbučke, koja je kod ove slike sačinjena isključivo od zdrobljenog drackog kamena, vapna i tresko boje.

Slika predstavlja stari i novi Šibenik, što je ujedno i osnovna ideja, koja je rukovodila slikara da riješi veliku pionu zapadnog zida unutrašnjosti vijećnice. Elementi, koje je upotrebio u kompoziciji slike, karakteristični su za staru šibensku arhitekturu (katedrala, vijećnica, kastei, zdenci, stube, bube, skupovi kuća u Docu, Gorici i gradu i sl.), kao i novu (osmogodišnja škola, stambene zgrade, tvorničke hale). Uz to su istaknuti elementi, koji prikazuju privredni život grada (industrija i pomorstvo).

Osnovu slike zapravo čini jedan egzaktni crtež svih ovih elemenata, iz kojih su odstranjeni suvšni detalji. U crtežu su elementi poravnati plošno. Takav tretman i postavu zahtijevala je sama tehnika rada, o kojoj je umjetnik očigledno vodio računa. Crtež slike je umekšan bojama, čiji se tonovi međusobno stapaju.

Cjelokupni je dojam slike kao da je pred gledaocem raširen veliki stari pergamen, u koji je utkan crtež bojama karakterističnim za naš kraj, kao što su ljubičasta boja vina, modra mora, narančasta sunca, siva i zelena masline i drveta.

Sliku je pred jedno osamnaest mjeseci naručio kod slikara Roce NO općine. Prije nego što je došlo do samog ostvarenja, umjetnik je predložio nekoliko rješenja. U prvobitnoj zamisli slika je trebala biti izvedena na osnovu jednog bakropisa iz XVII. stoljeća, koji prikazuje Šibenik. Kasnije je umjetniku sugerirano unošenje elemenata s figurama, koje bi simbolično prikazivale privredu i razvitak grada, ali se odmah vidjelo, da takovo rješenje ne bi bilo sretno. Konačno su naručiocu predložene skice triju rješenja, pa se komisija, koju je u tu svrhu formirao Općinski odbor, odlučila za nefigurativno rješenje, a to je danas predana slika, koja predstavlja na suvremen likovni način riješen razvoj Šibenika.

Kad smo na ovom skupu, pred kojim je slika predana, upitali autora, da nam nešto kaže o svojoj slici, među ostalim, rekao nam je da je kod postavljanja slike u ovom ambijentu morao voditi računa o mnogim elementima. U prvom redu, da je išao za tim, da se slika ne nametne cjelokupnom interijeru. Zatim, da slika djeluje na gledaoca kad se nalazi u tima različitim položajima — kod pristupa uz stepenište, kod boravka u predvorju glavne dvorane i u samoj dvorani. Dalje, da slika vizuelno skratki prostor, u kojem se nalazi, kao i da se stilski poveže sa željeznom ogradom stubišta, te radovima drugih umjetnika, koji su radili na rješa-

vanju ostalih zidnih ploha samog plafona. Konačno, da slika djeluje jednakim intezitetom pri danjem svijetlu i pri noćnoj rasvjeti prostora, u kojem se nalazi.

U nastavku nam je drug Roca, koji je veoma ozbiljno i odgovorno shvatio svoj rad, rekao:

— Zadovoljan sam što je rad izveden i što sam svojim radom naišao na dobar prijem kod onih, koji su se pobliže upoznali s djelom. Slika će doći do punog izražaja tek u gotovoj vijećnici, kad vijećnica bude u upotrebi. Nastojao sam da likovno rješenje odgovara ambijentu, ali i da bude moj adekvatni likovni izraz. Posebno želim naglasiti, da me se prijatno dojmilo povjerenje, koje mi je iskazao moj rodni grad i građani.

— Nemojte zaboraviti, podvukao je drug Roca, da za tehničku kvalitetu slike imam zahvaliti suradnji slikara-tehnologa Ivana Frelsa iz Zagreba, kao i zidarima Luki Jurasu i Dragu Đurkiću, obojici iz Šibenika, koji su se, iako prvi put na ovom poslu, kod specijalnog ožbukavanja zida, neobično brzo i odlično snašli.

Aktivnost prosvjetnih radnika u općini Kistanje

Prosvjetni radnici na općini Kistanje su i pored velike zauzetosti u školi, zbog pomanjkanja kadra, učinili mnogo u kulturno-prosvjetnom i društvenom životu svojih sela. Narocito je potrebno istaknuti učitelje iz Devrsaka, Varivoda, Ivosevaca, Ervenaka i Kistanja, koji su uspješni da u kulturno-prosvjetni rad uključuju i seokulni omjadnu. Dobar rad kulturno-umjetničkih društava u tim mjestima je u pravo zaslugu prosvjetnih radnika.

Na kistanjskoj općini održano je 26 priredaba, odnosno svaka škola je organizirala priredbu sa djetom. U tjednu omladinskih radnih brigada u Kistanjama su nastupili učenci iz Kistanja, Devrsaka, Ivosevaca i Bovičina sela, koji su izveli zaista dobro pripremljeni program. Po selima su također održavana predavanja. U Kistanjama je radilo narodno sveučilište i društvo »Prosvjetak«. Zdravstveni tečajevi organizirani su u Devrsakama, Varivodama, Ivosevcima i Ervenaku. Općinsko udruženje učitelja i nastavnika izdaje dječji list »Nasoj djeci«, a osmogodišnja škola u Kistanjama list, »Mada Bukovica«.

Dakle, put uspjeha je ostvaren i sljedeće godine treba ga nastaviti još intenzivnije. — d —

JEDAN PRIJEDLOG O PRETPLATI u Narodnom kazalištu

Nedavno smo čitali izvještaje nekih građana o radu i repertoaru našeg kazališta. Vjerojatno bi se tome malo što imalo dodati. Ostalo je još jedno tehničko pitanje o kome nije bilo govora, a to je pitanje pretplate.

Želeći povećati broj posjetilaca i kazališnu umjetnost učiniti pristupačnom širim slojevima naroda, prošle godine uveden je sistem pretplate. Pri tome se je jednostavno kopirao način pretplate velikih kazališta. Velika i dobro posječena kazališta uvode sistem pretplate radi toga, da ljudi mogu osigurati predstave, koje žele vidjeti te da se nešto smanji gužva pred blagajnama. Kod nas je drugi slučaj. Svatko tko želi moći dobiti kartu za predstavu koju hoće. Pretplata kod nas treba imati drugi cilj: da od povremenog i neredovitog posjetioca napravi stalnog i redovitog. Ako se to ima kao cilj onda će trebati i drugačiji način pretplate.

Dosadašnji sistem pokazao je za naše prilike nekoliko nedostataka. Događa se, da je čovjek na putu, bolestan ili zauzet nečim drugim upravo onog dana, kad je predstava za pretplatnike. Tada će morati preko volje na predstavu ili će je propustiti. To mu je tim teže, što zna, da bi drugi put lako došao i o

karte. Bio je prošle godine slučaj, da su pretplatnici B1 i B2 g. čekali pred »Car valcera« više od dva mjeseca poslije premijere. Neki su bili nestrpljivi, kupili kartu i pošli je gledati, ne čekajući pretplatničku predstavu. Dosađanjim načinom kazalište na neki način osigurava publiku i za loše komade, koje pretplatnici gledaju tek toliko, da im karta ne propadne.

Zbog gornjih razloga dosadašnjim načinom pretplate nije bio zadovoljan jedan dio pretplatnika, pa je pitanje kako će se to provesti u sljedećoj sezoni. Jedno je sigurno: treba osigurati bolju posjetu kazališta ne toliko radi samog kazališta, koliko radi kulturnog života grada. Kod toga treba da se i pretplatniku (a ne samo onome tko plaća u gotovu) omogući izbor predstava, da on izabere dan kad će poći u kazalište pa da po volji i raspoloženju izabere i sjedište.

Da ne bi nekome izgledao ovaj način suviše kompliciran, slobodan sam iznijeti, kako mislim da bi se to dalo praktično provesti.

Pretpostavimo da se pretplatnicima za 10 ili 12 predstava godišnje daje popust od 40%. Pretplatnik na početku sezone kupi pretplatničku kartu i uplati 800 Din.

Na dan predstave, recimo 5. IX, dođe na blagajnu i izabere kartu (sjedište) koju želi, a koja zapada na pr. 80 Dn. Taj broj i datum blagajnik upiše na njegovu pretplatničku kartu (legitimaciju) i uz njegovo ime u spisku pretplatnika. On će opet, recimo 1. X, uzeti kartu od 110 Din što će se opet uničiti i u legitimaciju i u spisak. Na koncu godine zbroje se vrijednosti svih karata, u našem slučaju 915 Din od čega se odbije popust od 40%. Naš pretplatnik je potrošio 549 Din, a razlika do 800, t. j. 251 Din povratit će mu se na koncu godine ili prenese u sljedeću godinu. Da je on uzimao skuplje karte, povratilo bi mu se manje, a ako bi se zadovoljio jeftinijim mjestima i predstavama povratilo bi mu se više.

Na ovaj način i kod nas bi se stvorilo malo »repa« pred blagajnom, ali on nije uvijek na odmet. Sjetimo se, kako »repor« pred kino blagajnama samo privlače gledaoce, a nikako ih ne odbijaju. Osim toga, blagajna bi već na početku sezone došla do novca i neke vrsti beskatnatnog zajma. Najviše koristi imali bi svakako pretplatnici, koji bi uz pristupačnu cijenu mogli pratiti rad svoga kazališta i tako postati njegovi stalni gosti.

— K —

Povodom gostovanja amaterskog ansambla iz Skoplja

Ipak su nas zadovoljili

Gradani Šibenika još su jednom potvrdili, da imaju i smisla i volje za priredbe na otvorenom. Jednostavna reklama, koja se pojavila svega dva dana ranije, bila je dovoljna, da se u petak, 2. VIII. na ljetnoj pozornici ispred I. osmogodišnje škole nađe preko 1000 posjetilaca, koji su s velikim razumijevanjem i pravom mjerom pratili izvođenje narodnih plesova i pjesama. Slika je bila zaista impozantna: cijeli prostor bio je »nacičan« gledaocima, posebno uzvišen prolaz na istočnoj strani, koji je prazao zaista lijepu i ugodnu sliku, ali samo za one, koji nisu znali, da su tom prilikom unistene nasade zelenila (odgovornost o tome morali povesti više računati).

S programom, koji su izvodili članovi amaterskog ansambla »Orce Nikolov« iz Skoplja, posjetioči nisu bili iznenađeni, ni u pozitivnom ni u negativnom smislu. Proteklo je bez naročitih uzbuđenja, jednostavno, na momente hladno, što ne znači, da smo razočarani. Istina je, očekivali smo mnogo više od koreografije, u prvom redu raznolikost; nije ni izdaleka iskorišten bogati folklor Makedonije, tako da su svi plesovi izvođeni na isti

kalup, a narodne nošnje (svega dvije garniture) nisu u svim točkama bile originalne. Ugodno su nas iznenadili narodni svirači i pjevači makedonskih narodnih pjesama. Od sviju svakako nas je najviše impresionirao bubnjar, iako na to nismo navikli, pa nas je pomalo zamaralo. Majstorskim bubnjanjem pokazao je poseban smisao za ritam, a svojim izrazom i temperamentom (igrom mu je svaki dijelčić tijela) impulsivno je djelovao na plesače i rukovodio njihovim igranjem. Osim makedon-

skih narodnih pjesama i plesova ansambl »Orce Nikolov« izveo je i neka kola iz ostalih krajeva Jugoslavije, među kojima je najefektnije djelovalo voždovansko kolo.

Uz sretniji raspored programa gosti iz Skoplja ostavili bi svakako dublji utisak, No, ako kod svega toga uzmemo u obzir, da je ansambl »Orce Nikolov« sastavljen isključivo od amatera, onda je i ono, što smo u petak navečer vidjeli dovoljno, da im čestitamo i zahvalimo na posjeti. I. L.

Zašto visoke cijene u restoranu na »Jadriji«?

Živim na moru i moram priznati da u njemu i uživam. I dok čina radiš — onaj sedmi željno očekivaš da svoje tijelo izložiš suncu i moru. Znate i sami da sunce i more nisu uvijek dovoljni čovjeku. Na našem kupalištu »Jadrja« čovjek nađe i drugih zabava, tako da je naš »kvartet« odlučio da se odigra jedna partija karata »briskula i trešete« a da bude partija interesantnija također je pogodeno da se igra za »marendu«.

Sve se završi tako da je i naša partija završena. Dozvan je konobar da se plati trošak — i on počne: džigerica 90 Din — moram kazati da se na malenom »pijatu« našlo svega nekoliko komadića »džigerice«, zatim 2 kruha 10 Din, 1 dl vina 20 ukupno Din: 120.— Ostali smo zaprepašteni. Uz oštar protest račun je podmiren...

Sigurno ću opet ići na kupalište »Jadrja«, ali sada već kao iskusan »turist«, a i vjerujem stotine drugih naših radnih ljudi doživjet će prvi susret s ugostiteljskom mrežom na »Jadrji« poput mene. Po svim izgledima cijene su za nas domaće turiste visoke, a što će reći turist iz unutrašnjosti zemlje koji svaki dinar gledaju kako da utroše. Vjerujem, da se više ne će odlučiti da »marendaju« na Jadrji.

već će svi oni koji se opredjeljuju za izučavanje historije i kulture, svi oni koji se bave humanističkim naukama dobiti glavno pomoćno sredstvo za rad. Knjiga je opremljena luksuzno i s ukusom koji odgovara najmodernijim mogućnostima štamparstva.

Miodrag Maksimović

NOVE KNJIGE I PUBLIKACIJE

BIBLIOTEKA »SLIKARI I VAJARI«

Izdavačko poduzeće »Prosvjetak« izdalo je ovih dana prvo kolo svoje nove biblioteke »Slikari i vajarica«. To su knjige gotovo kvadratnog oblika i lijepo grafički opremljene. One pružaju čitaocima sažeta, osnovna znanja o umjetničkom djelu naših najistaknutijih umjetnika. Svaka knjžica u kolu sadrži uvodnu studiju, niz reprodukcija slika o kojima je riječ, a također i jednu reprodukciju u boji. U prvom kolu prikazan je život i rad Dorda Krstića, Paje Jovanovića, Jovana Bijelca, Save Šumanovića, Čelebonovića i Sretana Stojanovića. Drugo kolo predstaviti će ličnost i djelo Mila Milunovića, Nadežde Petrović, Ignjata Joba, Tome Rosandića, Dušana Vlačića i Ljube Ivanovića.

Značaj ove nove »Prosvjetne« biblioteke vrlo je velik. Ljubitelji knjige i široki čitalački krug imat će u svojoj biblioteci ne samo ovu lijepu ediciju, već će imati pri ruci priručnik koji će svakim novim kolom biti bogatiji. Ovaj likovni priručnik ne će biti na odmet naročito mladima, jer im razvija smisao za lijepo, a oko čini vještima da u slikama prepoznaju njihovu umjetničku vrijednost, dakle da uočava ono što sliku razlikuje od fotografije. Sve kratke studije, koje su objavljene kao uvod u svaku od ovih knjiga, pisala su pera naših priznatih znalaca likovne umjetnosti.

CIRIŠKE NOVELE GOTFRIDA KELERA

U izdanju »Nolita«, Beograd, 1957.

Sve do naših dana veliki švajcarski pisac Gotfrid Keler nije dobio priznanje koje zaslužuje. Možda mu je skromno mjesto u literaturi bilo dodijeljeno i zato što je on njemačkim historičarima književnosti bio pisac koji je živio van Njemačke, a pisao na njemačkom jeziku, te ga nisu smatrali toliko svojim. Možda je to i otud što je tek novija, poslijeratna generacija u Evropi počela veliku reviziju, ponovno ocjenjivanje starih vrijednosti. Gotfrid Keler, koji je kod nas i ranije preveden od najeminentnijih prevodilaca (Isidora Sekulić), danas pobuđuje živ interes čitalaca i historičara književnosti. Utvrđeno je, da su njegova zapazanja toliko psihološki utancana i fina da se čini kao da su sva »otkrića«, moderne psihologije već kod Keleru otkrivena. Za njega danas tvrde da je u svom djelu sazdao svoj izvanredni smisao za tragediju i komediju svakodnevnog života i međusobnih odnosa ljudi. On zaista uspijeva da očara čitaoca zanimljivom i potresnom pričom, ali nikad nije površan i plitak, nikad stilski slab.

Hadlaub, Ludak sa Manega, Grafenzerki namjesnik, Zastavica sedmorice poštenjaka i Ursula — to su Kelerove »ciriške novele« za koje se može reći da su bajke isto koliko i istinske povijesti. U njima vri od života, ljubavi, sitnih jada

junaka u kojima često prepoznajemo sami sebe. Ta savremenost Kelerova čini ga bliskim i danas rado čitanim piscem, a njegov umni i ironični pogled u život izražen u njegovom djelu približuje nam ga u časovima odmora i razonode. Panorama života ovdje je prebogatata, od malih radosti i jada do velikih strasti i klonuća sreću se Kelerovi junaci tražeći smisao svog opstanka pod zvijezdama.

GRAMATIKA LJUBAVI

IVANA BUNJINA

Izdanje »Rad«, Beograd, 1957.

U ovoj knjžici odabrane su najbolje pripovijetke ruskog pisca Ivana Bunjina koji je kod nas preveden još prije rata. Zanimljivo je da je Bunjin, drug Čehova i Gorkog, u predrevolucionarnoj Rusiji dobio najveće priznanja i počasti, a poslije emigrirao u inozemstvo. Prije nekoliko godina on je umro u Parizu sa netrpeljivošću u srcu prema novoj Rusiji i sa smješkom sreće, jer je njegovo djelo poslije toliko godina bojkota priznato u SSSR-u kao umjetnički vrijedno i ponovo štampano u ogromnom broju primjeraka.

Bunjin je naslijedio mnoge osobine velikih ruskih klasika: Puškina, Gogolja, Tolstoja i Dostojevskog. U njegovom djelu, koje je stilski majstorski usavršeno, osjeća se sva izražajna moć ruskoga jezika, kipe protivričnosti u ondanjem društvu i ljudima. Znalac ljudi sa sela i iz grada, Bunjin je ponirao u život sa strašću velikog pisca i obuhvatio niz nezaboravnih likova u kojima treperi zanos, snaga, grubost i lukavstvo. Rizni-

ca Bunjinovog jezika i nepresušno vrelo opisa prirode plijene čitaocem duh isto koliko i neobične sudbine ljudi koje je opisao.

ZVONIMIR KULUNDŽIĆ: KNJIGA O KNJIZI

Izdanje Novinskog izdavačkog poduzeća, Zagreb, 1957.

Ovo ogromno djelo od preko 800 stranica sa preko 400 slika koje ilustriraju tekst, ustvari je drugo, iz osnovna preradeno izdanje iste knjige koja je prije nekoliko godina (1952.) rasprodana. Ovo djelo nije samo prva knjiga ove vrste na našem jeziku, već je jedino koje je enciklopedijski obuhvatilo sva »stara i nova saznanja o pismu, o grafičkim znacima za sporazumjevanje u cijelom svijetu. Kako je pismo najprisnije sraslo uz duhovni, društveni i kulturni razvoj ljudske zajednice, to i ova knjžica sačinjava osnovno objlje činjenica, mudrosti, anegdota; ona preporučava legende, bajke i značajna djela, opisuje narodne običaje i objašnjava svekolike pojave u mienjnjumskom razvoju čovječanstva. U ovoj knjžici naći ćete na lak način razmotren odnos između razvijene pismenosti i sposobnosti pamćenja kod ljudi, zatim opise nekadašnjeg sporazumjevanja pomoću raznih predmeta, o crtežima, tetoviranju, hijeroglifima, šiframa, brojevima; o pismu Kine, Amerike, Egipta, starih i novih civilizacija. Kulundžićev životni trud urodio je plodom: ovo prijeko potrebnu knjžicu s obiljem sakupljenog ljudskog znanja koristit će ne samo umjetničke, grafičke i bibliotekarske škole, gimnazije i sl,

Tržni nadzornici pričaju...

Već duže vremena prodavači voća na našoj tržnici moraju pletati jednu zakonom nepisanu taksu, čiji je broj svakodnevno povećava. Uz zlagušnu buku kupaca i prodavača na tržnici, redovito se pojavljuje grupa od petnaestak maloljetnika koji vješto »operiraju« između klupa i kupaca, i uzimaju voće. To traje već toliko dugo, da se svaki od njih toliko navikao kao na obavezan posao koji se, doduše, u prirodi uvijek isplati. Ako se desi da razjareni prodavač oštrije protestira, svaki od tih maloljetnih prekršitelja je spreman da svoje »pravac« fizički brani. Tako se desilo da su jednu prodavačicu udarili nekim željezom po ruci. Tko je za to kriv? U svakom slučaju roditelji. Gazile su se i nasade i opet su bili krivi roditelji. Kada su odmjerene primjerne novčane kazne, nasade se više nisu oštećivale. Možda bi se na ovaj način dalo više postići. U svakom slučaju, dok se ne poduzme jedna takova mjera ili dok roditelji ne shvate koja im je dužnost, ovim bi se trebali pozabaviti mjerodavni faktori. (Z.)

Dvodnevni boravak talijanskog generalnog konzula

U pratnji sekretara dr. Bonomia, u četvrtak navečer stigao je u Šibenik generalni konzul Talijanskog konzulata u Zagrebu g. Eugenio Rubino. Za vrijeme dvodnevnog boravka generalni konzul je u pratnji predstavnika vlasti posjetio TLM »Boris Kidrič«, tvornicu elek-troda i ferolegura u slapove Krke. U subotu oko podne visoki gost je posjetio predsjednika NO općine Petra Rončevića, a zatim predsjed-nika NO kotara Petra Škaricu s kojima se zadržao u kraćem sr-lačnom razgovoru. Istog dana po-slije podne g. Eugenio Rubino ot-puovao je u Split.

Gostovanje šibenske glazbe u Rijeci i Puli

U drugoj polovici ovog mjeseca šibenska narodna glazba organi-zirat će gostovanje u Rijeci i Puli. Glazba će prirediti u Rijeci tri koncerta od kojih jedan za radni-ke brodogradilišta »3. maj«, dok će u Puli nastupiti dva puta. Pre-na zaključku sa posljednje sjed-nice upravnog odbora glazbe pre-vida se gostovanje u još nekim većim mjestima na području Istre. Da bi šibenska narodna glazba, koja je posljednjih godina s uspjeh-om nastupala u nekim mjestima na području Republike, i ovoga pu-ta reprezentirala naš grad očekuje se, da će kao dosad naići na raz-umijevanje kod privrednih orga-nizacija i ustanova u potrebnoj finansijskoj pomoći.

Turisti u srpnju

Kroz VII. mj. hotel »Krku« je posjetilo 616 domaćih turista sa 1208 noćenja i 415 stranih sa 671 noćenjem. Od stranih turista naj-više je bilo Francuza (109), a za-tim dolaze Austrijanci, Nijemci, Belgijanci, Talijani, Švicarci i Eng-lezi. Većina stranih turista se u Šibeniku zadržati samo jedan dan, t. j. na proputovanju su i uglavnom dolaze individualno. U većim gru-pama najviše dolaze Austrijanci. Dosad su ovdje boravile dvije tak-ve grupe, a sad se očekuje dolazak treće od 30—35 osoba. Strance najviše zanimaju slapovi Krke, a neki odlaze u Zlarin i na Jadri-ju. (Z.)

Sa tržnice i ribarnice

Kroz protekli tjedan cijene na šibenskoj tržnici uglavnom su os-tale iste, jedino, što su neznat-ko snižene voću i jajima. Kruške se prodaju po 60, jabuke 54—60, rajčice 40—50, kupus 22, paprika 58, crveni luk 26, bijeli luk 100 i krumvir 28 dinara kilogram. Cije-na jajima je 14 Din. Na ribarnici posljednjih dana, zbog bure bilo je vrlo malo ribe. Najviše je bilo bukava (20—60 Din kg) i srdela (120—140 Din kg). Lokar-de su se prodavale po 200 do 240, srdelice 50, škarpine 120, u-gor 200, a ostala s'ntija riba od 100 do 120 Din kg. (Z.)

Brodovi u luci

U šibensku luku su uplovili do-maći brodovi »Lošinje« i »Žužem-berk« sa većim količinama uglja iz SSSR-a. »Lošinje« je dovezao 7050, a »Žužemberk« 1760 t. Za Egipat su otplovili: »Skopje« sa 435 ku-bika ukovine i 235 kubika jelovine, »Sarajevo« sa 723 kubika bu-kovine i 270 kubika jelovine i »Pu-la« sa 1271 kubikom bukovine. Brod engleske zastave »Rinaldo« je odveo za Englesku 803 kubika bukovine, 25 t jelovine, 53 kubika galanterije i 16 t vune. Švedski brod »Almeria« je ukrao 353 kubika bukovine za Švedsku. (Z.)

GRADSKA KRONIKA

Velik broj povreda na radu

U prvoj polovici ove godine na području šibenskog kotara zabilje-žen je velik broj težih i lakših u-nesrećenja radnika na poslu. U broju povreda na radu prednjače TLM »Boris Kidrič«, Boksitni rud-nici Drniš i Runik ugljena Sive-rić. Potrebno je odmah naglasiti da tolik broj nesrećenja nije po-sljedica nedostatka ili loših hi-gijenskih tehničko-zaštitnih mjera u tim i drugim, poduzećima. Kako nam rekoše u Zavodu za socijal-no osiguranje i u Inspekciji rada NO-a kotara povrede su više rezultat

neopreznosti ili nestručnosti rad-nika na pojedinim radnim mjesti-ma. U proteklom razdoblju regi-strirano je 879 lakših i 12 težih povreda na radu. Tom prilikom izgubila su živote četiri radnika, od toga dva smrtna slučaja desila

su se u Boksitnim ronicima, a po jedan u Rudniku ugljena Siverić i u »Gradskom magazinu« Šibenik. Ovaj posljednji je uslijedio zbog neovlaštenog rukovanja sa trakto-rom.

10-godišnjica »Transjuga«

Svečanim zasjedanjem radničkog savjeta međunarodnog otprem-ničkog poduzeća »Transjug«, koje je u nedjelju održano u Društve-nom domu, proslavljena je 10-go-dišnjica djelovanja tog kolektiva, koji je u poslijeratnom razdob-lju odigrao značajnu ulogu u trgo-vačkom prometu šibenske luke. Izvještaj o 10-godišnjem uspjeh-u nakon radu »Transjug« podnio je direktor poduzeća Šime Klarić, a nakon toga su petorici zaslužnih članova tog kolektiva podijeljene nagrade.

10-godišnje djelovanje »Tran-sjuga« može se podijeliti na dvije etape. U prvom periodu, koji seže do 1951. godine spomenuto pu-dzeće je nailazilo na niz teškoća, objektivne naravi. Usprkos mnogim teškoćama ono se uspjelo or-ganizacijski srediti. Drugi period, kad je poduzeće postalo samostal-no, obilježen je brojnim uspjehi-ma u međunarodnoj otpremničkoj službi. Za nepunih posljednjih šest godina to se poduzeće svrstalo u

red najbčih privrednih organizaci-ja na Jadranu i kao takovo steko je punu afirmaciju u dopre-i i otpremi robe. Posredstvom ovog poduzeća izvezeno je godišnje oko 120 hiljada tona boksitne rudače. Dok je promet šibenske luke u 1947. godini iznosio tek 150 hilja-da tona, dotle se je zahvaljujući baš »Transjugu« iz godine u godi-nju stalno povećavao promet, tako da je u protekloj godini iznosio 535 hiljada tona. To je ujedno bio i najveći zabilježen promet otka-ko postoji ova luka. Najviše se izvozilo olova, bakra, bizmuta, že-ljeza i drva. Veliki uspjesi su po-stignuti usprkos slaboj mehaniza-ciji i nedovoljnoj željezničkoj mreži. Najviši problemi ove luke i dalje ostaju: mehanizacija, zatvo-reni skladišni prostor, ranžirna stanica, željeznička mreža i opera-tivna obala u predjelu Rogač.

Povećan promet pokućstva i obuće

Na teritoriju Šibenika u 1956. godini zabilježeno je osjetno pove-ćanje prometa u pokućstvu i obu-ći, u odnosu na 1955. godinu. U gradskim trgovačkim prodavaoni-cama prodano je u tom razdoblju raznog pokućstva i komadnih di-jelova u vrijednosti od 150 miliju-na dok je promet obuće iznosio 143 milijuna dinara. U 1955. godini vrijednost izvršenog prometa pokućstva iznosi 138 milijuna, a o-buće 133 milijuna dinara. U pro-tekloj godini prodano je 611 spa-vaćih soba, 374 kuhinjskog nam-ještaja, 686 štednjaka na drvo i 515 radio aparata. Zanimljivo je da je u 1955. godini prodano na po-dručju grada samo 135 radio apa-rata.

Proslava mature

U subotu, 3. o. mj., proslavljen je u našem gradu rijedak jubilej. Maturanti Realne gimnazije i Klasične gimnazije u Šibeniku iz 1931/32. godine sastali su se u li-jepom broju da proslave 25. godiš-njicu mature.

Od maturanata Realne gimnazije prisustvovali su proslavi: Caralpeo Petar, veterinar u Trogiru, Marija Delfin, nastavnik gimnazije u Za-dru, Silvina Dulibić, Živko Gojan-ović, okružni jav. tužilac, Mirjana Katić, Ljubisav Kovačević, in-ženjer, Marij Medini, pravnik u Splitu, Ilija Mazalin, službenik Na-rodne banke, Petar Petrović, prav-nik u Splitu, Marija Rendić, služ-benik u Splitu, Ferdo Ramljak, inženjer u Siveriću, dr. Artur Starc, docent sveučilišta u Zagrebu, dr. Zvonimir Valjin, liječnik u Puli i Stjepan Zjačić, finansijski inspek-tor.

Od maturanata Klasične gimna-zije sudjelovali su proslavi: Boži-dar Anić, knjigovoda u Zadru, dr. Josip Dominis, advokat, Stanko Klarin, direktor poduzeća u Zadru, Nikola Košta, direktor poduzeća u Zadru, dr. Miroslav Kravar, sveučilišni profesor u Zadru, Lav Skra-čić, profesor i Miroslava Tšma, službenik.

Profesorski zbor zastupao je prof. M. Rudolf Pian. Svečanost je počela večerom na tvrđavi Šubićevac, gdje je u odr-žanim zdravicama podvučeno, da je ovo prvi put što maturanti šibenske gimnazije slave 25 godiš-njicu u gradu u kojem su proveli školovanje.

Tom prilikom su i memorirani oni drugovi koji su umrli. Od 38 maturanata Realne gimnazije nije ih više među živima osmorica, a od 28 klasičara deseterica.

Pročitani su brzozjavi i pisma kole-ga i kolegica, koji nisu mogli u-zeti učešće na ovoj proslavi.

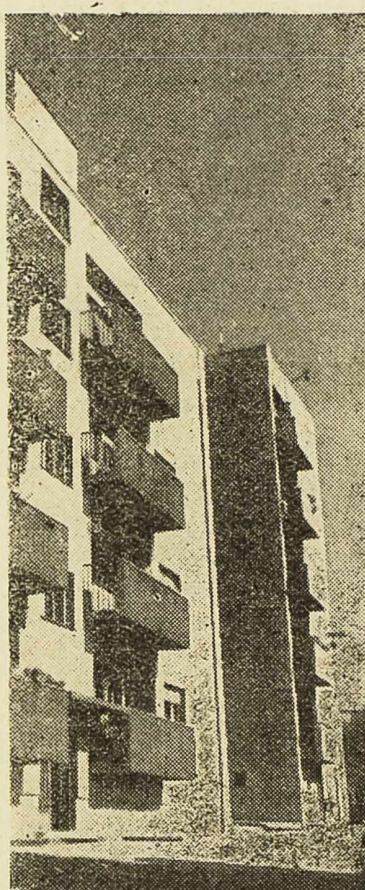
Sutradan su svečari razgledali grad, posjetili prostorije stare škole, u kojima su učili završne razrede, te se fotografirali pred u-lazom u staru zgradu gimnazije.

Ovaj rijetki sastanak završen je zajedničkim izletom na slapove Krke, kojom prilikom su nekadaš-nji školski drugovi, u vedrom ras-položenju, obnavljali uspomene iz zajedničkog školovanja i među sobom se obavještavali o prilikama u kojima rade i žive, kao i o kole-gama koji nisu mogli doći na pro-slavu.

MODERNIZACIJA PODUZEĆA »PREHRANA«

Radnički savjet trgovačkog pu-dzeća »Prehrana« na svojim pro-šlim sastancima raspravljao je o problemu modernizacije trgovač-kog poslovanja u svom poduzeću. Članovi Radničkog savjeta su po-kazali poseban interes u rješava-nju ovog problema, koji tišti ne samo ovo poduzeće, već i našu trgovačku mrežu uopće. Donesene su konkretne odluke: da se u tu svrhu nabave hladnjaci (frižideri) mašine za rezanje suhomesnate robe, razna sredstva higijensko-teh-ničke zaštite. Savjet je posvetio posebnu brigu unapređenju trgo-vine u poduzeću, pa je odlučeno, da se nabavi jedan kamion nosi-vesti od tri tone.

Na taj način će se poslovanje u poduzeću podići na jedan viši nivo savremenog i kulturnog poslova-nja. (Z)

SEMINAR ZA KNJIGOVOĐE ZADRUŽNIH ORGANIZACIJA

Prošlog četvrtka završio je 4-dnevni seminar, koji su pohađali knjigovođe sa područja šibenskog kotara. Seminar je održan u pro-storijama Društvenog doma, u or-ganizaciji Zadrudnog saveza ko-tor. Na seminaru se proučavalo pitanje izmjena u platnom sistemu zadrudnih organizacija.

PROSTITUCIJA - društveni problem

Iako prostitucija u našem gradu ne predstavlja neki naročiti pro-blem, iako se one, koje se bave tim nečasnim poslom regrutiraju u-glavnom sa sela, ipak se nameće potreba da o toj pojavi nešto za-bilježimo. Istina, moramo konsta-tirati, da se u posljednje dvije go-dine prostitucija neznatno proširi-la, ali ne opet toliko da ona za-brinjava. Međutim, ne pisati o pro-stituciji značilo bi u izvjesnoj mjeri da je toleriramo. No ipak ni-je tako. Jer, mjere koje mjerodavni faktori upravo sada provode u cilju njenog suzbijanja, govore su-protno. Uza sve to mora se istaći, da borbi protiv te pojave još uvi-jek nije posvećena dovoljna briga, osobito od strane društvenih orga-nizacija, koje bi itekako u tom pravcu mogle dosta učiniti. Borba protiv nje mora se još v.še zao-štriti tim više, što ona sa sobom nosi brojne negativne posljedice, a u prvom redu bolest, kradu i pri-jevare.

U koliko mjeri može biti odlučujuća pomoć građana i društvenih organizacija na suzbijanju pro-stitucije, neka za to posluži jedan karakterističan primjer. Da bi na lagan način došla do novaca, obi-telj N. N. sa stanom u Splitskom putu dovodila je početkom ove go-dine, gotovo svake večeri, po ne-koliko žena, koje bi prethodno na obali sklopile »posao«, ali isklju-čivo sa stranim mornarima. Za svaki obavljani »posao« u tom stanu, kućedomačin bi primio na ru-ke hiljadarku. Bilo je slučajeva kada je on znao zaraditi i po ne-koliko hiljada dinara dnevno. Ko-liko je bio ogrezo u tom poslu, on bi se pokatkad znao i ozbiljno na-ljutiti na svoje klijentice, ako bi ih ponekad uhvatila »fjaka« — i »žrtava« ne bi bilo. No ipak u sve-mu tome najgore je bilo to, što je kućedomačin dozvoljavao da se »posao« vrši noću, u sobi u kojoj su spavala njegova djeca! No to je na sreću trajalo kratko vrijeme. Slučaj je otkriven i njegov epilog završio je na Kotarskom sudu.

Po svemu sudeći izgleda, da po-jedine prostitutke dobro poznaju raspored kretanja stranih brodova. Jer, čim se u šibenskoj luci pojavi jedan takav brod, eto i njih sa svih strana. Iz Rijeke, Zadra, Splita, Duge Rese ... Od toga časa kn-cnkurencija je na pomolu. Nije ri-jedak slučaj da dođe i do nepri-jatnih incidentata između domaćih i onih prostitutki koje se nalaze sa-mo na prolazu. Nešto slično tome desilo se nedavno u blizini Polja-ne, kada je jedna »starosjedilica«, htjela fizički obračunati sa jednom

novonadošlom. Rijetko se kad do-gađa da se i maloljetnice upuštaju u takav zanat. Ali ipak on se do-godio ovih dana. Otac jedne takve maloljetnice poslao je brzozjav cv-dašnjoj stanici Narodne milicije s molbom da njegovu kćerku, koja je pobjegla iz kuće u Šibenik, u-hvate i upute natrag na otok Ug-ljan. Netom je brzozjav stigao, or-gani Narodne milicije uspjeli su je pronaći u društvu ženskih sumnji-vovanja i nakon saslušanja vratili su je ocu, koji je već iz-gubio svaku nadu u njen povratak. Koliko je baš ovaj teren tvrd za njihovo izvipljavanje može posluži-ti primjer jedne prostitutke koja je stigla iz Rijeke. Ona je već neko-liko puta dolazila u Šibenik, ali se dugo nije mogla zadržati. Neki-dan je ponovo viđena u gradu, no osjetivši budnost organa Narodne milicije, ona je poslije nekoliko sati nestala. Ili slučaj jedne iz D-uge Rese koja je zadnjih mj. sec dana promijenila ništa manje nego tri mjesta za stanovanje (dospi-ela je u zatvor zbog incidenta koji je izazvala u jednom lokal-u), do-voljno ukazuju na postrane mjere protiv širenja prostitucije.

Restorani »Lovački rog« i »Tu-rist« postali su omiljena sastajali-šta prostitutki. Dv. k. k. punktovi njihova sastajanja svedeni su u posljednje vrijeme na svega dva lokala, što ranije nije bio slučaj. Iz zabilježaka, koje se mogu vi-djeti u stanici Narodne milicije, pod stalnom paskom nalaze se mjesta gdje one stanuju. Zabilje-žili smo samo neka od njih. To su Gradska vrata 1, V. Perana 5, Mali prolaz 1 i Titogradska 4. Nedavno akcijom, koju su proveli organi Sekretarijata za unutrašnje poslo-ve NO kotara, pohvatano je neko-liko prostitutki, od kojih su neke upućene u bolnicu na liječenje, a veći ih je broj predan sucu za prekršaje na daljnji postupak.

Da zaključimo: Kako i na koji način riješiti i odstraniti tu štetnu pojavu. Prema dobivenim podaci-ma, organi Sekretarijata za unu-trašnje poslove NO kotara povelu su upornu borbu za suzbijanje prosti-tucije. Sudac za prekršaje NO ko-tara kaznio je ovih dana osam lica na ukupno 160 dana zatvora. Pored svega toga, bez efikasne pomoći svih društvenih faktora ne će se moći postići zadovoljavajući rezul-tati. Jedino, ako se u borbu protiv prostitucije svestrano angažiraju sve te snage, onda uspjeh ne će i-zostati. To se danas bez sumnje im-perativno nameće i svim našim građanima. J. Jakovljević

56 hiljada kupaća posjetilo »Jadriju«

Ovih dana posjetili smo direkto-ra Uprave za komunalnu službu druga Josipa Šimca, te smo mu, s obzirom da je sezona kupanja u punom jeku, postavili nekoliko pi-tanja na koja je spremno odgovo-rio.

— Od početka sezone do kraja mjeseca srpnja kupalište Jadriju posjetilo je 56 hiljada kupaća, od kojeg broja otpada 800 na Zlarin.

Na pitanje da li postoji moguć-nost sniženja cijena prijevoza za dake, on je rekao: — U ovoj godini to se još ne može sprovesti. Studenti su podni-jeli Upravi kupališta molbu za sni-ženje cijena. O tome je rasprav-ljano na jednoj od sjednica uprav-nog odbora, pa je riješeno da im se dogodine izade ususret. Tako će biti snižene cijene prijevoza stu-dentima, daciima i naučnicima.

Na kraju našeg razgovora spome-nu je nedisciplinu koja vlada pri ulasku i izlasku kupaća s bro-da. Tada se stvara takova gužva da se osobe slabijeg zdravlja, in-validi i trudnice nalaze u opasno-sti. Apelirao je naročito na omla-dinu da se to ubuduće ne bi do-gađalo.

Također se velika gužva stvara pred biljetarnicom, jer se karte kupuju u posljednji čas, ta-ko da je onemogućen normalan rad čovjeka koji izdaje karte. Prepo-ručuje se da stalni posjetioci Jadrije kupe nekoliko karata najedamput, pa bi se vjerojatno izbjegla nepo-trebna gužva, rekao je drug Šimac. (Z)

IZ METEOROLOŠKE STANICE ŠIBENIK

Počam od 1. o. mj. ponovno su nad našim područjem zavladali topli dani, tako da su se srednje dnevne temperature kretale oko 28° C. Posljednjih pet dana za-bilježene su prema podacima Me-teorološke stanice u Šibeniku mak-simalne temperature i to po dani-ma. 1. VIII. 31,5° C, 2. VIII. 30,6° C, 3. VIII. 29,4° C, 4. VIII. 29,9° C i 5. VIII. 29,5° C. Prema predviđanjima meteorologa očekuje se da će idućih dana maksimalne temperature iznositi oko 30° C.

FIZIČKO OBRAČUNAVANJE ZAVRŠILO UBODIMA NOZEM

U petak poslije podne došlo je u jednom stanu u Zagrebačkoj ulici do svade, a zatim i do fizičkog obra-čunavanja između Vjekoslava Ra-dića i Pere Baus. Nepravovremeno plaćanje stanarine bilo je glavni motiv te svade. Kad je V. Radić pokušao da Peru Baus udari stoli-com, ova se je htjela nožem obraniti. Međutim, u kasnijem fizičkom obračunavanju ozlijeđeni su od u-boda nožem V. Radić i 8-godišnja kćerka P. Baus. Oboje su dobili ozljede po ruci, te su upućeni u bolnicu gdje su zadržani na lije-čenju. Organi vlasti povelu su iz-vide, da bi točno utvrdili kako je došlo do ovog tragičnog događaja.

Nova grupa turista

31. VII. u 8.30 h u naš grad stig-la je brodom »Partizanka« grupa od 95 stranih turista. U grupi je bilo 28 Engleza i 67 Francuza. Stranci su autobusom otišli na slapove Krke, a ostatak vremena su proveli u razgledanju grada. O-tišli su istim brodom u 12 h. Ova putovanja su u aranžmanu »Put-nika« i Jadranske linijske plovid-be, a organizirana su tako, da brod »Partizanka« svakih petnaest dana plovi iz Kotora za Veneciju, a zatim uz našu obalu, gdje se zaustavlja u pojedinim lukama. Z.

UMRLI

B. k. k. Mladen Jovin u 1. god. i Karabatč Marijan pok. Paška u 18. god.

ŠIBENIK kroz jedan

ljekarna — Ulica Božidara Pe-tranovića.

MATIČNI URED

RODNI

Marija, kći Bože i Marije Plazo-nja; Mirjana, kći Petra i Lucije Nadoveza; Drago, sin Ante i Ane Rakić-Cogelja; Janja, kći Mile i Stanje Erak; Sineva, kći Vica i Ro-se Jurković; Gordana, kći Josipa i Milke Jurčićev-Mikulin; Vedrana, kći Ivana i Veronike Mrčela; Ma-te, sin Ante i Janje Grgas-Svirac; Milica, kći Petra i Jele Sunarac; Nada, kći Krste i Mare Živković; Gorjana, kći Ante Tanfara i Iva-nice Curović; Jakov, sin Luke i Jurke Škugor; Elvira, kći Jožefa i Mirjane Seč i Šime, sin Šime Lov-rić i Rozalije Cipitelo.

VJENČANI

Antulov-Fantulin Ivo, zemljorad-

VAŽNIJI TELEFOSKI BROJEVI

Informacije	08
Stalna vatrogasna straža	03
Noćno liječničko dežurstvo	6—71
Opća bolnica	3—33, 3—34
Narodna milicija	02
»Putnik«	4—30
Željeznička stanica	6—44
Vodovod	3—00
Električno poduzeće	2—11, 2—12
Garaža Autotransportnog poduzeća	6—28
Jadranska linijska plovidba	5—82

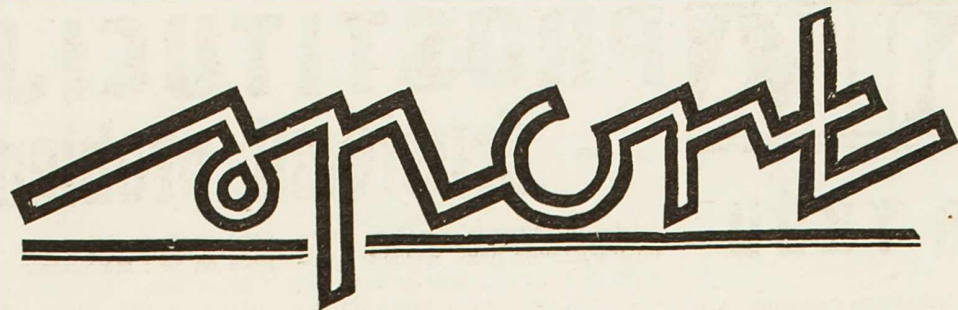
KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera talijanskog fil-ma — ZABRANJENE VEZE — Dodatak: Filmske novosti broj 30 (do 12. VIII.) Premijera američkog filma — DO PAKLA I NATRAG — Doda-tak: Filmske novosti broj 31 (13—17. VIII.) SLOBODA: premijera američkog filma u bojama — TO JE LJU-BAV — (do 11. VIII.) Premijera sovjetskog filma u bojama — PEDAGOŠKA POEMA — 12—14. VIII.)

DEŽURNE LJEKARKE

Do 10. VIII. — II. narodna ljekarna — Ulica Bratstva i jedinstva. Od 11.—15. VIII. — I. narodna

Na regionalnom plivačkom prvenstvu u Zadru

Uspjeh šibenskog „Mornara“

U subotu je održano regionalno prvenstvo Zadarskog okruga u plivanju, na kojem su nastupila društva »Mornar« (Šibenik), »Mladost« (Iž), »Partizan« (Biograd n/m), »Galeb« (Preko), »Croatia« (Turanj), »Gusar« (Filipjakov) i »Jedinstvo II.« (iz Zadra).

Prvo mjesto osvojilo je zadarsko »Jedinstvo« s 87 bodova ispred »Mornara«, koji je postigao 85 bodova, zatim slijedi »Mladost« 64, »Partizan« 29 i td.

Tehnički rezultati: 400 m sl.: Sutlović (»Mladost«) 5:25, treći je Baošić (»Mornar«) 5:42, peto mjesto zauzeo je Bego »Mornar«. 100 m prsno: 2. i 3. mjesto osvojili su plivači »Mornara« Iljadica i Bego. 100 m leđno: »Mornar« plivač Biliško zauzeo je drugo, dok se Barello morao zadovoljiti sa četvrtim mjestom. 50 m leptir: prvi je stigao Glomus (»Mornar«), dok je drugi »Mornar« plivač Tarle zauzeo tek peto mjesto. 100 m slobodno: 1. Vidar, dok je »Mornar« plivač Svjetlić zauzeo drugo mjesto. 4x50 m mješovito: prvo mjesto premoćno je osvojio »Mornar« u sastavu Biliško, Tarle, Ilja-

dic i Baošić, 4x50 m slobodno: 1. »Jedinstvo«, 2. »Mladost« i 3. »Mornar«.

Organizacija takmičenja nije bila na visini. U bodovanju najviše je oštećen »Mornar«.

F. V.

Pioniri sportski ribolovci iz Knina na sletu u Gospiću

Kao što smo javili, pioniri članovi Sportskog ribolovnog društva — Knin učestvovali su u Gospiću, na rijeci Novčići na II. sletu pionira sportskih ribolovaca Hrvatske. Učestvovalo je 29 ekipa s oko 150 takmičara. Među ovima nalazila se ekipa pionira sportskih ribolovaca iz Srbije. Kninski pioniri bili su jedini predstavnici iz Dalmacije. Bila je prisutna samo jedna pionirka iz Osijeka. Kninska ekipa osvojila je sedmo mjesto, a mogla se plasirati među prvima, da nije podbacio pionir Ković, od kojega se više očekivalo i koji je na pokušnom ulovu postizao mnogo bolje rezultate.

Učesnici sleta i takmičenja na ulovu žive ribe posjetili su Smiljan, selo u kome se rodio veliki naučnik Nikola Tesla, te Brušane, gdje se nalazi najveće ribogojilište u Jugoslaviji, a poduzimali su izlete do Paga i Karlobaga. O-

sim toga, pioniri su se takmičili u gađanju značnim puškom i prisustvovali priredbi DTO »Partizana« Gospić.

Kako se slet održavao za vrijeme proslave Dana ustanka, to je pionirima, okupljenim uz logorsku vatru, prvoborac oficir pričao o učešću pionira u NOB-i.

Slet pionira ribolovaca u odličnoj organizaciji Saveza ribolovnih društava Hrvatske i velikoj pomoći kotara Gospić ostao će u lijepom sjećanju svim učesnicima. Tako su saznali da područje kotara Gospić ima 3/5 visinskih voda. Od 500 kilometara tih voda, područjem ovog kotara teče 300 kilometara visinskih voda.

Na sletu je data preporuka da se u ovim ribolovnim društvima osnuju pionirske sekcije, jer se i takovom formom može odgojno djelovati na naše najmlade.

se istovremeno mogu snimati i zvučni i vizuelni dio programa. Kad se ovakva ploča kasnije reproducira optičke scene pojavljuju se na televizijskom ekranu prave zvučnim dijelom programa. Izum ovog talijanskog inženjera bio je prikazan na međunarodnoj izložbi elektronike i atomistike, koja se ovog mjeseca održava u Rimu.

BALONI ZA VAĐENJE POTONULIH BRODOVA

Jedna američka firma gumenih proizvoda namjerava i u završnji s američkom mornaricom pokušati da izvadi s morskog dna talijanski putnički brod »Andrea Doria« koji je, kao što je poznato, potonuo u blizini američke obale poslije sudara sa švedskim brodom »Stokholm«. Ovlašćeni zastupnik ove firme izjavio je novinarima da će se za izvlačenje broda upotrebiti jedan još neisprobani metod u čiju se efikasnost ipak vjeruje. Naime, za podizanje »Andrea Doria«, koji leži na dubini od 50 metara, bit će upotrebljeni gumeni baloni dugi 30 i široki 7,5 metara i pojačani mrežom od čelične žice. Najprije će gnjurci pričvrstiti balone za trup broda, a zatim će baloni sa površine biti napunjeni zrakom. Pretpostavlja se da će baloni biti u stanju da, isplivajući na površinu, podignu sa sobom i ovaj brod od 29.000 registarskih tona.

NADEN GROB FRIGIJSKOG KRALJA GORDIJA?

Krajem mjeseca juna, na mjestu gdje se nekad nalazio Gordijum, peijestolnica stare Frigije, otkopali su arheolozi jednu veliku mogilu koja potječe iz 700-te godine prije naše ere i za koju se smatra da je grob legendarnog kralja Gordija.

Gordijum se nalazi u Centralnoj Maloj Aziji, 50 milja jugozapadno od Ankare. Na tom mjestu je, prema predanju, Aleksandar Veliki presjekao mačem Gordijev čvor, koji je bio tako vezan da ga nitko nije mogao odriješiti.

U grobu su nađeni na drvenom katafalku, ostaci skeleta uviženog u dvanaest struka platna, koje se na dodir rasplao. Pored toga, nađeni su mnogobrojni žrtveni darovi, kao na primjer bronzano posude, jedna kupa za vino u obliku lavlje glave i mnogi predmeti od ilovače.

NAJMANJA BEBA NA SVIJETU

U Krukvelu (Krookwell), australskom naselju koje leži 170 milja jugozapadno od Sidneja (Sydney), došla je prije tri mjeseca na svijet jedna beba koja je pri rođenju bila duga 20,3 centimetara, a teška svega 510 grama. Iako tako situsna, beba je ostala u životu, što predstavlja pravo medicinsko čudo i, vjerojatno, svjetski rekord. Majka najmanje bebe na svijetu već ima devetoro djece. Deseto dijete, koje je dječak, rodila, je tri mjeseca prije vremena.

POUKA - ZANIMLJIVOSTI - ZABAVA

Šta se događa kad previše pijemo

Najkasnije sat i četvrt nakon što smo ispijili onu prvu čašicu (uz uvjet da je i posljednja!) alkohol će se, u toku nekog prolaženja kroz jetra, potpuno uništiti kao poseban kemijski spoj u našem organizmu. Oko 90 odsto bit će utrošeno kao pogonsko gorivo za stvaranje tjelesne energije, a preostalih 10 odsto će se uz tijela eliminirati u obliku mokraće ili zajedno s vodenom parom, koju izdišemo na usta.

Dodate li vašem alkoholnom piću vodu ono vam ne će »spaliti« grlo, ali će alkohol isto tako brzo dospjeti u vaš krvotok. Pomiješate li alkoholno piće sa sodom, stiće će ono u krvotok još brže, jer karbonizacija ubrzava prolaz alkohola kroz želučane stijenke. Zbog toga pjenušava pića, na pr. šampanjac, tako brzo »udre u glavu«.

Toliko o tome, šta se događa s alkoholom u našem organizmu. Šta, se, međutim, događa s našim organizmom kad u nj dode alkohol? Prije mnogo godina vršili su borci protiv alkoholičizma prilikom svojih predavanja jedan eksperiment, kojim su željeli zastrašiti gledaoce do takve mjere, da ih prođe svaka želja za alkoholom. Oni bi ulili u staklenu čašu čisti alkohol, a onda bacili u nj bjelance kokošjeg jajeta. Pred očima prenerazanih gledalaca bjelance bi se pretvorilo u tvrdu, krutu i zganu masu, a predavač bi kazao: »Eto, sad ste vidjeli šta se događa s organizmom teških alkoholičara!«

Ta demonstracija nije imala nikakve naučne vrijednosti. Čak i kad bismo popili tako veliku količinu alkohola da bismo od toga umrli, koncentracija alkohola u našoj krvi i tjelesnim tkivima ne bi iznosila više od sedam promila, a to je znatno premalo za učinak kojim su svoje slušaocce plasili propovjednici apstinencije.

Alkohol može ubiti i ubija, ali ne na taj način da iskviri neki dio tijela, već žrtva mir, naprosto zbog toga, što je alkohol anestetik, i što njegove jake doze izazivaju totalnu anesteziju — smrt.

Djelovanje alkohola može se, donekle, usporediti s djelovanjem oksidacije kisika na velikim nadmorskim visinama ili s djelovanjem poznatog anestetika etera. Ono se najprije javlja u najvišim slojevima mozga — gdje se — nuzred rečeno, nalaze centri za rasuđivanje i duševnu koordinaciju, tih sigurnosnih kočnica našeg ponašanja — a odatle se spušta sve niže.

Ponašanje čovjeka koji je apsorbirao alkohol zavisi od mnogih faktora; da li se pije na pun ili prazan želudac; o raspoloženju prije nego što se počne piti; o tome u kojoj mjeri čovjek želi kontrolirati svoje prve reakcije, a naravno i o njegovom temperamentu.

Umiruje li alkohol živce? Razumije se da dolazi u obzir mala količina alkohola kao sredstvo za umirenje živaca, jer o takvom djelovanju velike količine alkohola nema, naravno, ni govora. Eksperimenti koji se vrše s tim u vezi još nisu završeni, ali se po sadašnjim rezultatima čini da je odgovor na to pitanje potvrđen.

Pod utjecajem alkohola smanjuju se razne sposobnosti i vještine. Uspoređujući se refleksi, smanjuje se sposobnost pamćenja, otupljuju razna čula, umanjuje se sposobnost rješavanja raznih problema i t. d. Jedna od najopasnijih posljedica djelovanja alkohola jest

TKIVO TUMORA NE PODNOSI VISOKU TEMPERATURU

Na međunarodnom kongresu za preventivnu medicinu održanom nedavno u Hagu, direktor biofizičke terapije i šef ljekara na institutu za oblast Vezerbergland (Weserbergland), u Njemačkoj, iznio je svoja zapažanja o utjecaju visoke temperature na tkivo tumora. Po njegovom tvrdjenju, pomoću visokih temperatura ne samo da se prekida dalje rašćenje tumora, već se postiže i njegovo izumiranje. Iako su temperature s kojima doktor Lampert vrši ogledne visoke, čovječije tijelo može da ih izdrži. Otkriće doktora Lamperta otvara nove mogućnosti za borbu protiv karcinoma, u koje spada i rak. Opi se zasađ vrše samo na životinjama.

S. S.

povećanje samopouzdanja. To je osobito opasno kod vozača automobila, jer se oni pod utjecajem alkohola upuštaju u pothvate koje ne bi nikad poduzeli da su trijezni, iako su u trijeznom stanju mnogo vještiji.

Šta kažu učenjaci o pitanju: kada smo trijezni? Postoji li za to kakvo mjerilo? Postoji. Radi se o mjerenju koncentracije alkohola u krvi. Ako ona iznosi manje od 5 promila onda smo trijezni, a iznad toga smo pripiti, odnosno pijani, već prema visini koncentracije. Koncentraciju od 5 promila postiže u svojoj krvi prosječan muškarac, težak 75 kilograma, ako popije dvije čašice prije večere ili dvaput veću količinu nakon što se dobro najeo.

Zašto nakon prekomjernog uživanja alkohola obično sutradan osjećamo neutaživu žeđ, ali ne za alkoholom već za običnom vodom? Učenjaci su odgovorili i na to pitanje. Prekomjerna količina alkohola poremećuje elektrolitiku ili ravnotežu u našem organizmu. Dio tekućina, u čeljustima tkiva od kojih je sazdan naš organizam, »iscuri« zbog djelovanja alkohola iz čelija kroz njihove stijenke, ponijevši sa sobom natrij, kalij i druge mineralne supstance u čeljustima. Te se tekućine pridružuju vodi, koja se nalazi izvan čelija, a same čelije ostanu relativno suhe. Zbog toga osjećamo žeđ.

Može li nas alkohol zagrijati? Učenjaci smatraju da je to jedna od najopasnijih zabluda u vezi s alko-

holnim pićima. Pošto smo popili izvjesnu količinu alkohola, naši se krvni sudovi privremeno rašire i kroz njih prolazi veća količina krvi. Zbog toga nam se čini da nas je alkohol zagrijao. Ustvari događa se posve suprotna stvar. Zbog širenja površinskih krvnih sudova, koji se nalaze pod kožom, toplota iz unutrašnjosti organizma dopire do njegovih površinskih dijelova, ali se tamo gubi zbog hlađenja svog provodnika — krvi. Zbog nadolaska te toplote iz unutrašnjosti naša se koža, doduše, zagrije, pa osjećamo ugodnu toplotu, jer su nam živci čula toplote smješteni u koži, ali u stvarnosti naše tijelo gubi toplotu i rashlađuje se.

A kako stoji stvar s trajnim učincima alkohola? Umjerenom uživanjem alkoholičarima je stvar drugačija. Pretjerano uživanje alkohola u njima izaziva više opasnih, pa i sudbonosnih posljedica. Tako se na pr. u njihovom organizmu poremećuju procesi prerade i apsorbaranja bjelancevina; vitamina i mineralnih soli, pa često oboljevaju od kronične izgladnelosti, pa ma kako mnogo jeli. Kod većine nastaju poremećaji u radu jetra; gotovo svaki deseti oboli od ciroze jetra, a dosta alkoholičara u delirium tremensu ili kakvoj drugoj duševnoj bolesti izazvanoj kroničnim alkoholizmom.

(Kraj)

MALI SAVJETI

Moljci - najveće štetočine

Sa neprijateljem koga ne poznajemo ne možemo se ni s uspjehom boriti. Moljac spada među najveće neprijatelje domaćinstva i zato će za svaku ženu biti korisno da nešto više zna o osobinama ovih štetočina.

Postoje više vrsta moljaca. Zivotinjice koje uveče oblijeću oko zapaljene lampe smjesno je goniti kao što se sa najvećim uzbuđenjem obično čini, jer to su manje više sasvim nevinna bića. Ponekad to čak i nisu moljci, iako pripadaju porodici moljaca, došli su spolja, dakle ne nalaze se među stvarima u stanu.

Pravi moljac koji nagrizao odijelo žuckasto je smeđ i sjajan. Zadnja krila su mu pepeljasto siva i sjajna, a na jednom krilu na ne n'kakvih znakova ni pjege.

Moljac koji nagrizao tkaninu ima žutu glavu. Njegova prednja krila imaju crno-smeđe pjege, a zadnja pepeljaste.

Moljac koji napada krzno ima krila žuta kao ilovača, zadnja krila su mu pepeljasto siva i sjajna. Jaja svih moljaca bez izuzetaka su mala, ne teže nijedan miligram. Ženka ih leže na površini štifa ili u krzno. Ženka rijetko leti, voli mrak i vješto se skriva nevjerojatnom brzinom. Ali pošto ženka snese po dvjesto jaja, treba više nju prgoniti nego mužjaka koji leti.

Larve moljaca liče na crve, ali imaju opasne makaze kojima bez milosti upropašćuju vunu i krzno, dok se moljac, koji ne leti nižim ne hrani. Jedna takva proždrljiva larva već poslije devedeset dana otprilike teža je trista puta nego što je bila prvog dana.

Za vrijeme tog zderanja, između prevoja štifa ili između dlaka krzna, larva od tananih konaca i splete nekoliko centimetara dugačak hodnik i obavije ga komadićima nagrizlog štifa. U tome hodniku ona može lako da se kreće. Tu je ona sigurna i može mirno da nastavi štetočinski rad.

Krajem februara i početkom marta stadijum preobražaja se završi. Moljci se roje i već u aprilu legu svoja jaja. Iz tih jaja izlete u augustu novi moljci, koji legu svoja jaja u septembru. Zato je najbolje haljine, čilime i krzna odmah u početku proljeća i u početku jeseni temeljno iščistiti i istresti. Jaja tada vise na površini štifa i lako otpadnu. Ostalo čini sunce, to jest ono uništi sve njihove tragove.

Devet savjeta za domaćicu

1. Radite s planom i bez pretjeranog naprezanja, ne prekidaite započeti posao, već ga završite.
2. Ukoliko vam novčana sredstva dozvoljavaju, nabavite moderne sprave koje će vam olakšati posao u domaćinstvu.
3. Uklonite iz stana sve nepotrebne ukrase na koje se samo slaže prašina, isto tako izbacite iz kuće svu izlišnu, neupotrebljivu starudiju.
4. Ne dozvolite da vam se nagomila prljava rublje i odijelo, jer ukoliko se teže peru i čiste utoliko će manje trajati.
5. Izbjegavajte svaki izlišan rad. Ekonomija se ne sastoji u čuvanju i održavanju nekorišnih stvari.
6. Nemojte gubiti vrijeme za nepotrebne kupovine ili prazne razgovore s osobama, koje vam nisu ni po čemu bliske.
7. Trudite se da budete štedljivi u svakom pogledu. Ukoliko ste u mogućnosti kupujte za gotovo. Izbjegavajte da štedite na pogrešnom mjestu.
8. Pazite na sve što služi zdravlju, vašem i vaše porodice. Propustite li ma šta u tome, griješke će vam se osvetiti bolešću i velikim novčanim izdacima.
9. I pored najvećeg posla ne zaboravljajte na sebe lično, za vrijeme rada u kući budite uredno obučeni i očešljani.

(S. S.)

»ŠIBENSKI LIST«
organ Socijalističkog saveza
radnog naroda kotara Šibenik
Uređuje redakcijski kolegij
Glavni i odgovorni urednik:
Nikola Bego
Uredništvo: Šibenik — Ulica
Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-02
Tekući račun: Komunalna banka
Šibenik br. 47-KB-13-Z-182
Rukopisi se ne vraćaju
Pretpлата sa tri mjeseca 130,
sa pola godine 260, a jednu
godinu 520 dinara
Tisak: »Štampac Šibenik«

Autotransportno poduzeće Šibenik

TRAŽI ŠOFERA I. KLASE

za vožnju autobusa Nastup, službe odmah. Molbe predati upravi poduzeća.

Personalna komisija Narodnog odbora kotara Šibenik

raspisuje

NATJEČAJ

ZA OVE SLUŽBENIKE:

1. UPRAVNO-PRAVNI REFERENT (uvjeti: pravni ili ekonomski fakultet, položeni stručni ispit i najmanje 4 godine stručne prakse ili srednja stručna sprema, položeni stručni ispit i najmanje 7 godina stručne prakse).
2. FINANCIJSKI INSPEKTOR (dva): (uvjeti: ekonomski ili pravni fakultet, odnosno njemu odgovarajuća škola, položeni stručni ispit i najmanje 4 godine stručne prakse na financijskim poslovima ili srednja stručna sprema ili njoj ravna škola, položeni stručni ispit i najmanje 5 godina stručne prakse na financijskim poslovima).
3. GEOMETAR U UREDU ZA KATASTAR U KNINU (jedan): (uvjeti: srednja tehnička škola, odnosno geodetski tehnikum i položeni stručni ispit).
4. DAKTILOGRAF II. KLASE (je dan): (uvjeti: nepotpuna srednja stručna sprema).
5. DIREKTOR UPRAVE ZA PRIHODE u Sekretarijatu za financije (uvjeti: pravni ili ekonomski fakultet, položeni stručni ispit i 4 godine stručne prakse, ili srednja stručna sprema, položeni stručni ispit i najmanje 7 godina stručne prakse na poslovima financija).

Za sva radna mjesta propisan a je dopunska plaća.

Ponude s kratkom biografijom i kretanjem u službi dostaviti najdalje do 25. VIII. 1957. godine.